

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, kesäkuun 1. - Wed., June 1, 1988

FINNISH AMERICAN WEEKLY

84 vuosikerta LXXXIV No 22 45 cents

Ihmisoikeudet esille huippukokouksessa

Presidentti Reaganin ja Neuvostoliiton puoluejohtaja Mihail Gorbatschovin mielialat olivat korkealla vastaanottajaisseremonioiden aikana.

Nancy Reagan nostamassa maljaansa Neuvostoliiton johtajan Mihail Gorbatschovin kunniaksi Kremlissä sunnuntaina pidetyillä illallisilla.

Reagan ylistää toisin ajattelevia

MOSKOVA, N-liitto - Presidentti Reagan tapasi Moskovassa maanantaina uskonnollisia ja poliittisia toisin ajattelijoita ja puhui toistuvasti vapauden puutteesta Neuvostoliitossa.

Viranomaiset suhtautuivat lausuntoihin kylmästi ja äkäisesti, Neuvostoliiton puoluejohtaja Mihail Gorbatschov kohteliaasti nuhdellen.

US:n Moskovassa lähettilään kotona järjestetty vastaanotto toi paikalle lähes 100 toisin ajattelijaa ja juutalaista refusenikkia perheineen. Puhuessaan heille Reagan sanoi muutosta tapahtuneen, mutta ihmisoikeuksien "perusstandardit" ovat "vielä saavuttamatta".

Reagan vieraili myös Moskovassa ulkopuolella sijaitsevassa Danilovin luostarissa ja sanoi toivovansa Gorbatschovin uudistusten johtavan täydelliseen uskonnolliseen vapauteen.

Kysyttäessä, oliko toisin ajattelijoiden tapaminen katkeroittanut huippukokouksen ilmapöytä, Neuvostoliiton ulkoministeriön edustaja Gennady Gerasimov vastasi: "Yhdysvaltain presidentti päätti tavata tiettyjä neuvos-

toliittolaisia, se on hänen oikeutensa."

Illan televisio-ohjelmat leimasivat Reaganin tapaamat toisin ajattelijat kyseenalaisiksi henkilöiksi. Uutislähetyksessä kerrottiin myös Moskovaan matkustaneesta intiaanijoukosta, jonka mukaan Reaganin hallituksen toimet ovat olleet intiaanivastaisia.

Myöhemmin sunnuntai-illallisilla Reagan koetti korjata tilannetta sanomalla heidän koettaneen olla ystävällisiä vieraita ja sanoi päivän tapahtumien vain lisänneen "amerikkalaisten neuvostoliittolaisia kohtaan tuntemaa ihailua ja lämpöä."

jatkuu sivulla 3

Panssaroitu limousine, jolla presidentti Reagan liikkui Suomen vierailunsa aikana, saapui Vantaan lentokentälle US ilmavoimien lentokoneessa viime viikon keskiviikkona. Presidentti ja rouva Nancy Reagan saapuivat Suomeen varhain torstaiaamuna.

2 sopimusta suunnutella; pääsopimus epävarma

MOSKOVA, N-liitto - Presidentti Reagan ja Neuvostoliiton puoluejohtaja Mihail Gorbatschov tulevat melko varmasti allekirjoittamaan kaksi aseidenkontrollisopimusta ennen huippukokouksen päättymistä. Näin kommentoi eräs hallituksen korkeasemainen virkailija maanantai-iltana.

Samanaikaisesti hyvin vä-

jatkuu sivulla 3

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8, 9, & 10

- Legend of Aarne Orjatsalo
- Miriam Lehto to be honored
- Maynard Kalevaiset
- We, The Finns

Sisäsivuilla:

- Floridan kuulumisia sivu 4
- Connecticutin kulmilla sivu 5
- Imatra Haalin toimintaa sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1988. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months.

Vammaisillakin lomaoikeus

Eräs rhodokselainen hotelli peruutti suomalaisten lomailijoiden matkan siitä syystä, että ryhmään kuului kehitysvammaisia ihmisiä. Hotellin johto perusteli päätöstään sanomalla vammaisten läsnäolon pilaavan muiden ihmisten loman.

Uutinen tuntuu uskomattomalta. Miten tällainen voi olla mahdollista vielä 1980-luvulla?

Elämmekö mahdollisesti aikaa, jolloin ihmiset ajattelevat vain omia etujaan, eivätkä halua ympärilleen niitä ihmisiä, jotka ovat muistuttamassa heitä siitä, että kaikilla maailman ihmisillä ei menekään yhtä hyvin?

Uutisen mukaan sama hotelli oli joskus aikaisemminkin kieltäytynyt vastaanottamasta kehitysvammaisia turisteja, koska nämä mukamas häiritsivät muiden lomanviettoa. Ihmetyttää, miksi suomalainen matkatoimisto lähettää yleensä minkäänlaisia matkustajia kyseiseen hotelliin.

Hotellin johto on aivan selvästi rikkonut kansaivälisiä lakeja, joissa kielletään vammaisten syrjiminen. Tällainen hotelli tulisi pistää boikottiin. Suomalaiset matkatoimistot voivat löytää uuden, kaikkia turisteja samanarvoisesti kohtelevan hotellin matkalaisilleen.

Tiedämme, että matkatoimistot ovat liikealoja, joiden pyrkimyksenä on tuottaa voittoa. Siinä ei ole mitään pahaa eikä valittamista. Mutta olemme melko varmoja, että Rhodokselta löytyy aivan tarpeeksi sellaisiakin hotelleja, jotka suosivat sekä vammaisia että vammattomia suomalaisia turisteja.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaa Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaa, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (617) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Monday before the Thursday the ad is to appear. Raivaa Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

3,100 punaista nääntyi nälkään Tammisaassa 1918

Kuolleet ikuistetaan pronssiin

Kesä 1918 oli synkkää aikaa sodan hävinneille punaisille. Kaikkein kovimman kohtalon kokivat Tammisaren vankileirille kootut punaiset joita oli noin 9,000. Heistä joka kolmas - 3,100 punaista - nääntyi lyhyessä ajassa nälkään ja tauteihin.

Nyt, 70 vuotta myöhemmin on tutkittu, keiden elämäntaival Tammisaareen katkesi.

Kuolleiden nimet on ikuistettu 18 pronssilaattaan, jotka paljastetaan viikon kuluttua.

Tammisaaren punavankileirillä on jo ennestään muistomerkki. Se pystytettiin v. -51. Entiset Punakaartilaiset ry:n toimesta. Uusi muistomerkki rakennetaan vanhan ympärille. Sen on suunnitellut arkkitehti **Paavo Kaipainen**. Hankkeen takana ovat kaikki työväenliikkeen järjestöt.

Uusi koostuu neljästä suurikokoisesta graniittirakennelmasta, joihin juuri näinä päivinä kiinnitetään 18 pronssilaattaa. Laattoihin on kaiverrettu kaikkien niiden kuolleiden punaisten nimet, jotka leirin vanhoista asiakirjoista on löydetty. Ja löydetty on 2,816 nimeä. Runsaan 200 nimeä ovat vielä hämärän peitossa.

Molemmat muistomerkit sijaitsevat täsmälleen kolmen suuren joukkohaudan päällä. Kussakin haudassa lepää tuhannen punaisen maiset jäännökset. Kaikkiaan hauta-alue on vain 100 metriä pitkä ja 50 leveä.

Synkkä kesä

Tammisaari oli valkoisten pystyttämistä vankileireistä ilmeisesti pahamaineisin, ainakin kuolintilastojen perusteella. Sinne oli enimmillään keskitetty lähes 9,000 vankia. Ja kun menehtyneitä oli yli 3,000, nousee kuolinprosentti korkeaksi, yli 30 prosentin. Seuraavaksi pahin vankileiri oli Lappeenrannassa, jossa vastaava prosentti oli huomattavasti matalampi, vain hieman yli 20.

-Kuolemantapaukset tapahtuivat hyvin lyhyenä ajanjaksona, käytännössä kolmena

Entiset Punakaartilaiset ry. pystytti tämän muistomerkin jo vuonna 1951.

kesäkuukautena, kertoo kansanedustaja **Lauri Metsämäki** yksi muistomerkkityöryhmän jäsenistä.

Eli päivittäin on menehtynyt keskimäärin 30 punaista. Kurjuus loppui syksyllä, kun ulkomaille, lähinnä Ruotsiin ja Keski-Eurooppaan oli levinnyt tieto valkoisten jälkiterroristista.

-Esimerkiksi **Pekka Railon** muistelmien pohjalta, hän itse oli leirillä, voi sanoa, että vankeja kesällä -18 näännytettiin nälkään. Leirialueen ruoho oli syöty ja puut kalvettu. Vesi-ongelma oli suuri, kertoo Metsämäki.

Vankeja ei hänen mukaansa juurikaan teloitettu. Vain 30 joutui kiväärien eteen.

Naisia ja lapsia

Keitä sitten Tammisaaren

leirille, joka koostui venäläisten jättämistä kasarmeista, joutui? Ensimmäiset punaiset tuotiin jo toukokuussa, he olivat läntiseltä Uudeltamaalta. Sitten vankeja tuli kaikista maanosista, mm. suuria, huonokuntoisia ryhmiä Pohjanmaalta.

Naisia oli mukana runsaasti, yli 600. Heidät siirrettiin varhaisessa vaiheessa Helsinkiin Suomenlinnaan, joten naisia on kuolleiden joukossa hyvin vähän. Naisilla oli mukanaan lapsia ja jopa sylivauvoja.

Pronssilaatoista löytyy kuolleiden nimi, ikä, syntymäpaikka ja -aika sekä kuolinaika. Laattojen perusteella useimmat kuolleet ovat olleet nuoria hieman yli 20-vuotiaita miehiä. Vanhuksia ja aivan pieniä lapsiakin löytyy joukosta.

Vakaumukseltaan Tammisaaren vangit olivat varmaankin pääosin sosialidemokraatteja. Kommunistitista puolesta ei tuolloin vielä ollut ja kansandemokraateista ei oltu edes kuultu. Myöhemmin 20- ja 30-luvuilla Tammisaassa toimi suuri rangaistuslaitos, jonne eristettiin pääasiassa kommunisteja, mutta se on kokonaan toinen juttu.

"Ei yhteisiä muistomerkkejä"

Uutta muistomerkkiä on pystytetty osin talkoovoimin. Eilen lapion varressa olivat mm. tammisaarelaiset **Tauno Uhlgren, Heikki Laiho ja Risto Grönholm**. He kaikki ovat yksiselitteisesti sitä mieltä, ettei punaisille ja valkoisille

jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Kesäkuun 10., Seppo
Kesäkuun 11 p., Impi, Immi
Kesäkuun 12 p., Esko
Kesäkuun 13 p., Raili, Raila
Kesäkuun 14 p., Kielo
Kesäkuun 15 p., Vieno, Viena
Kesäkuun 16 p., Päivi, Päivikki, Päivä

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: Yhteensä: \$1,332.00

Lukija Escondido, CA:sta	\$15.00
Hilja Kivelä, Teaneck, NJ	\$20.00
Lempi ja Väinö Harju, Sterling, CT	\$5.00
Toini Laine, Berkeley, CA	\$10.00
Lily Delphey, Albany, NY	\$5.00
Myra E. Wilson, Portland, OR	\$5.00
Mrs. Hjalmar R. Alkio, Carver, MA	\$20.00
Jane Sjoman, Wethersfield, CT	\$10.00
Raivaajan ystävä, Braintree, MA	\$5.00

Kiitos lahjoittajille!

KUOLLEET...

jatkoa edelliseltä sivulta

tule pystyttää yhteisiä muistomerkkejä. Tällaista on viime päivinä esitetty mm. Uuden Suomen palstoilla.

-Mahdoton ajatus. Valkoisilla ollut 70 vuotta omat muistomerkkinsä. Me teemme vasta omiamme, pysytään vain erillään, sanoo Heikki Laiho.

-Valkoiset eivät ole tulleet luontevasti punaisten muistopaikoille, eivätkä punaiset menneet mielellään valkoisten paikoille. Joskus tulevaisuudessa, kun vuosi 18 on todella historiaa, voi yhteisistä muistomerkeistä tulla jotakin, ehkä, sanoo Risto Grönholm.

Samaa mieltä on kansanedustaja Lauri Metsämäki. Hän arvelee, että nykyisiltä suku-

polvilta taitaa jäädä yhteiset pystit pystyttämättä.

Miesten äänessä ei ole tippaakaan uhoa tai arvet auki - henkeä, ovatpa vaan muuten sitä mieltä, mitä ovat.

Muistojuhla kesäkuussa

Tammisaaren uusi muistomerkki paljastetaan virallisesti kesäkuun ensimmäisenä viikonloppuna. Paljastamisen ympärille on rakennettu laaja kaksipäiväinen ohjelmisto, joka koostuu mm. vuotta 18 käsittelevistä seminaareista, näyttelystä ja historiallisesta kulkueesta.

Päätapahtuma on sunnuntaina 5. päivänä, jolloin järjestetään mm. suurj. konsertti. Juhlapuheen pitää SDP:n puheenjohtaja **Pertti Paasio**.

Tammisaareen järjestetään sekä lauantaina että sunnuntaina bussikuljetuksia eri puolilta Suomea. Tavoite on, että paikalle saapuisi 8,989 ihmistä.

8,989 sen takia, että leirillä enimmillään oli juuri tuo määrä punaisia.

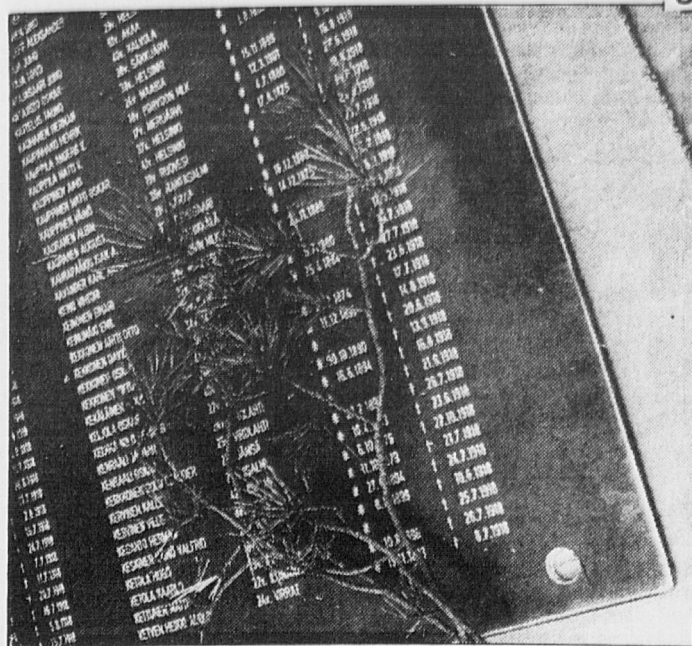
Teksti:

Tuomo Lilja

Kuvat:

Reijo Forsberg

(SS)

Nimi, ikä, syntymäpaikka, syntymäpäivä ja kuolinpäivä. - Yli 3,000 punaisen tie päättyi Tammisaaren leirille.

REAGAN...

jatkoa sivulta 1

Gorbatshovin vastauksen mukaan US:n ja Neuvostoliiton suhteita tulisi laajentaa puuttumatta maiden sisäisiin asioihin tai tyrkymättä omaa näkökantansa ja elämäntapaansa.

Gorbatshov jatkoi sanomalla heidän olevan yhä vakuutuneempia siitä, että heidän sosiaalistinen valintansa oli oikea, ja siksi he eivät voi uskoa maansa kehitykseen ilman sosialismia.

Valkoisen talon edustaja Marlin Fitzwater ei nähnyt mitään todellisia ongelmia Reaganin lausuntojen johdosta.

2 SOPIMUSTA...

jatkoa sivulta 1

häistä edistystä, jos mitään, on tapahtunut pääpyrkimys suhteen. Tavoitteena oli allekirjoittaa sopimus, minkä

alaisuudessa kumpikin maa supistaisi pitkänmatkan ydinasevarastojaan 50 prosentilla.

Yksi melko varmasti allekir-

joitettavista sopimuksista koskee kummankin maan tiedemiesten oikeuksia mitata maanalaisten ydinkokeiden voimakkuutta kokeiden sijain-

tipaikkojen läheisyyteen sijoitettujen laitteiston avulla.

Toisessa sopimuksessa vaaditaan osapuolia tekemään ilmoitus strategisten ballistis-

ten ohjusten testaamisesta.

Reaganin ja Gorbatshovin maanantaiset keskustelut koskivat lähes kokonaan aseidenkontrollointia.

Tämä wieniläinen nuoripari uusi kampauksensa huippukokouksen kunniaksi.

Suomen uutisia

Thaimaan pääministeri Suomessa

Thaimaan pääministeri Prem Tinsulanonda teki virallisen kolmen päivän vierailun Suomeen.

Pääministeri Prem on ensimmäinen Suomeen saapunut Thaimaan hallituksen päämies.

Vierailunsa aikana pääministeri Prem tapasi presidentti Mauno Koiviston sekä pääministeri Harri Holkerin.

Vierailun aikana allekirjoitetaan sopimus maiden välisestä taloudellisesta, teknisestä ja tieteellisestä yhteistyöstä.

Skdl:n johto vaihtui

Skdl:n liittokokous Turussa valitsi liitolle uuden johdon. Entinen puheenjohtaja Esko

Helle kieltäytyi jatkamasta ja liittokokousedustajat valitsivat äänestyksen jälkeen uudeksi puheenjohtajaksi teologian kandidaatti Reijo Käkelän.

Äänestyksessä hänelle hävisi kansanedustaja Clas Andersson äänin 99-62.

Käkelä on ensimmäinen kommunisti, joka on valittu skdl:n puheenjohtajaksi. Varapuheenjohtajiksi valittiin Hilka Aalto ja Timo Laaksonen.

Saneeraukset uhkaavat telakoita

Suomalaisia telakoita uhkaa kova saneeraus lähivuosina.

Neuvottelut työpaikkojen vähentämisestä on jo aloitettu ja ne koskevat noin 4,000

työntekijää.

Etenkin Rauma-Repolan telakat ovat kovan saneerauksen edessä, sillä yhtiön telakat ovat viime vuosina olleet raskaasti tappiollisia.

Rauma-Repolan viime vuoden yli 100 miljoonan markan tappiot olivat peräisin yhtiön telakoilta.

Sellutehdas yhteistyönä

Valtionyhtiö Enso-Gutzeit suunnittelee suursellutehtaan rakentamista yhteistyössä Neuvostoliiton kanssa.

Tehtaan paikaksi on suunniteltu Uimaharjua Enon kunnassa ja tehdas tulisi maksamaan yli kaksi miljardia markkaa. Suunnitelmien mukaan tehdasta alettaisiin rakentaa 1990-luvun alussa.

Suomen suurimpiin kuuluva selutehdas valmistaisi valkaistua markkinamassaa 485,000 tonnia vuodessa ja massa myytäisiin Neuvostoliittoon sekä kolmansiin maihin.

Vinka-kone putosi taas

Jo toinen ilmavoimien Vinka-koulutuskone putosi maahan lyhyen ajan sisällä.

Tällä kertaa onnettomuus sattui Alajärvellä ja lentäjät selvisivät onnettomuudesta lievästi loukkaantuneina. Kone oli ollut tyypitarkastuslennolla, kun onnettomuus tapahtui.

Alustavien tutkimusten mukaan teknistä vikaa koneesta

ei löytynyt, vaan kyseessä oli todennäköisesti inhimillinen virhe.

Utsjoelta silta Norjaan

Utsjeolle rakennetaan silta Tenojoen yli Norjaan ja todennäköisesti silta valmistuu vuonna 1992.

Norjan puolella silta liittyy E6-tiehen ja tämän takia myös Suomen puolella nelostie käännetään suoraan pohjoiseen. Uuden nelostien rakentaminen pohjoisessa on jo aloitettu.

Uuden sillan Tenojoen yli maksavat Suomi ja Norja puoleksi, sillan hinta on arviolta 25 miljoonaa markkaa. Sillan valmistuttua Utsjoelle tulee virallinen tulli.

Floridan kuulumisia

Amerikkalaisen kuva Suomesta hämärä

Yhdysvaltalaisen silmissä Suomi on yksi valtio, jota kohtaan harrastetaan tiettyä ulkopoliittikkaa.

Presidentti Ronald Reaganin Suomen-vierailun aikana maamme nousee ainakin hetkeksi kansainväliseen julkisuuteen.

On siis aivan aiheellista tarkastella amerikkalaisten Suomi-kuvaa myös ulkomaan si-
vuilla, kansainvälisen politiikan sisälaseilla.

Televisio opettaa

Suomen historiaa ja ulkopoliittisia linjoja on viime aikoina tehty tunnetuksi muun muassa Yhdysvaltain useiden alueiden tv-kanavilla esitetyllä elokuvalla "The Finnish Solution" (Suomalainen ratkaisu).

Lisää Suomi-tietoutta kaivataankin amerikkalaisten keskuudessa.

-Pahimmillaan voi vallita täydellinen tietämättömyys siitä, missä Suomi oikeastaan on.

-Hyvä ääriesimerkki tästä on, kun eräs suomalainen vaihto-oppilas kertoi luokkatoverinsa sijoittaneen kartalla Suomen jonkin Englannin kohdalle. Joku toinen taas oli tietävinään, että Norja on Suomen pääkaupunki, Suomen Washingtonin suurlähettiläs Paavo Rantanen nauraa.

Tieto oikeaa oikeissa paikoissa

-Tavallinen amerikkalainen tietää Suomesta useimmiten erittäin vähän ja heidän käsityksensä Suomen ulkopoliittisista on hyvin hämärä laajoissa kansalaispiireissä.

-Mutta siellä, missä oikea tieto on tärkeää - Valkoisessa talossa ja ulkoministeriössä - on kuva Suomesta varmasti-
kin ihan selkeä ja hyvä. Sehän on tietysti meidän kannaltamme tärkeintä, suurlähettiläs Rantanen sanoo.

-Aika paljon on tietämättö-

myyttä Suomen puolueettomuusasemasta. Edelleen on paljon korjaamisen varaa myös Suomen teollisen kuvan hämäämisessä. Monet uksovat yhä, ettei Suomi ole sellainen kehittynyt maa kuin mitä me todellisuudessa olemme, Rantanen sanoo.

Kaliforniassa sijaitsevan arvostetun amerikkalaisen politiikan alan RAND-tutkimuslaitoksen tutkija Richard Bitzinger puolustele maanmiesten-
sä Suomi-tietämyksen puutteellisuutta.

-Amerikkalaiset eivät maantieteellisen ja historiallisen eristäytynytneensä vuoksi käytä kovinkaan paljoa aikaa eri maiden ulkopoliittikan pohdiskeluun.

-Ja suoraan sanoen, Suomi on pieni maa eristäytynytneessä Euroopan osassa, eivätkä sen tapahtumat ylitä tälläkäläistä uutiskynnystä kovinkaan usein, Bitzinger sanoo.

Mukautuu liiaksi?

-Jos Suomea jotenkin kritisoisi, liittyisi se ulkopoliittikaan. Täällä on taipumusta ajatella, että Suomi on aavistuksen verran liian mukautuvainen itäisen naapurinsa suhteen.

-Tämä on tietenkin vanha kiistakapulakysymys ja luulen sen aina säilyvän sellaisena, koska Yhdysvaltain samoin kuin Suomenkin täytyy noudattaa omia ulkopoliittisia linjojaan, jotka sopivat niille parhaiten, Bitzinger sanoo.

-Henkilökohtainen mielipiteeni on, että Suomi on löytänyt nyt parhaiten itselleen sopivan suunnan. Mielestäni Suomi on myös onnistunut valitsemallaan tiellä.

Suomi kuin Ruotsi?

Wall Street Journal sanomalehden toimittaja Eugene Carlson väittää Suomi-tietojensa olevan puutteellisia ja kliseemäisiä, vaikka hänen sukunsa onkin alunperin lähtöisin Ruosista.

-Suomella on stragisesti erittäin tärkeä maa-alue. Tulaksenne toimeen itäisen naapurinne kanssa olette valinneet itsenäisen linjan, mikä

kuitenkaan ei ole provosoiva. Suomi ei ole esimerkiksi liittynyt Natoon, Carlson sanoo.

Carlsonin käsityksen mukaan Ruotsin ja Suomen puolueettomuuspolitiikassa on vain vivahde-ero: kuin ero kahden jäätelölaadun välillä.

Muotoilua ja jäänmurtaajia

-Luulen tietojeni olevan hyvä esimerkki siitä, mitä amerikkalaiset yleensä tietävät Suomesta, koska tunnen design-nimiä, kuten Arabia ja Marimekko. Tunnen myös suomalaisia purjeveineitä, koska olen innokas purjehtija.

-Koska taas lennän usein Dullesin lentokentältä, jossa on Elie Saarian suunnittelema lentoterminaali, myös suomalainen arkkitehti on minulle tuttu, Carlson sanoo.

-Suomi on erittäin kehittynyt teollisuusmaa. Suomalaisen tuotteiden laatu jäänmurtaajista design-lasiin on maailmanlaadua.

-Lyhyesti, kaikki mitä tiedän Suomesta on, että se on menestyksekkäs maa, Carlson sanoo.

Suhteet ongelmattomat

Pääministeri Harri Holkeri sai äskettäin kuulla korkeimmalta mahdolliselta taholta, ettei Suomen ja Yhdysvaltain suhteissa ole suuria ongelmia, vaan että ne ovat kunnossa.

-Näkemykseni on, että näiden tapahtumien tiimoilta valitsee erittäin myönteinen ilmapiiri. Meillä ei ole hankalia kahdenkeskisiä ongelmia selvitettävänä, Suomen Washingtonin suurlähettiläs Paavo Rantanen täsmentää paikallisia tunnelmia.

-Mielestäni Suomen ja Yhdysvaltain suhteet ovat jo vuosia vakiintuneet erittäin hyviin uomiin. Tämähän on tullut esille myös kuluvan suomalaisen siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlan yhteydessä merkittävinä poliittisina lausuntoina.

-Vakaa ja suotuisa kurssi jatkuu suurlähettiläs sanoo.

Eija Lippo
(Keskisuomalainen)

Finnish-American Rest Home, Inc.

1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Viime sunnuntain hartaushetkestä lämpimät kiitokset Nasaret kirkon pastorille Eino Salolle.

Saimme surusanoman, että Sairaskodin asukas Martha Mäenpää kuoli toukokuun 24. päivä 89 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun. Viikko alkoi kauniilla konsertilla, jonka Lillian ja Charles Hedlund meille esittivät. Erikoisesti jäi herkkä Schubertin serenadi mieleen.

Tiistaina vietimme entisen asukkaamme Naimi Mäenpään muistotilaisuutta ruokalassa. Tässä tilaisuudessa esiintyi Jorma Vuorinen, viulu; Saimi Ahola, Hanna Mäki, Hopeahapset kuoro ja Edward Haappa.

Keskiviikkona oli Helping Hands ryhmä tehden tuiki tarpeellisia palveluksia asukkail-

lemme.

Iltapäivällä asukkailla oli kuukausikokous. Kokouksessa käyttivät asukkaiden lisäksi puheenvuoroja johtokunnan edustajat Arvo Katajisto ja Katri Ekman.

Illalla oli myös johtokunnan kokous.

Torstaina oli elokuvat, joita Mr. Aarne Roiha kävi esittämässä. Näin pääsemme aina tekemään tuttavuutta uusiin paikkoihin.

Perjantaina oli hartaushetki Antti Ropon seurassa.

Tahdomme Kiittää kaikkia rakkaudesta kotimme asukkaita kohtaan: ulkoiluttajia, tarjoilijoita unohtamatta. Kirja ym. lahjoittajille parhaat kiitokset.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Suomessa tiedustellaan

Isohaaro Leander, syntynyt Isojoella 18. lokakuuta 1889, muuttanut Yhdysvaltoihin 1906.

Isohaaro, Frans Viktor, syntynyt Isojoella 18. tammikuuta 1879, muuttanut Yhdysvaltoihin 30.1. 1899.

Isohaaro Aurora Maria, syntynyt Isojoella 29. lokakuuta 1881, muuttanut Yhdysvaltoihin 20.11. 1902.

Isohaaro Hulda Seliina, syntynyt Karijoella 7. joulukuuta 1884. Vihitty 3.11. 1906 lisäksi Erland Toivosen kanssa. Hänen Suomessa syntyneistä lapsistaan Aino Matilda, syntynyt 14. toukokuuta 1907 Isojoella, muutti äitinsä mukana Yhdysvaltoihin 1910.

Hulda Toivonen avioitui USA:ssa Tikka nimisen miehen kanssa. He asuivat mm. Chisholmissa Minnesotassa. Tikan kuoltua Hulda avioitui

Matsson nimisen miehen kanssa. Vuonna 1948 he asuivat Nenahgassa Minnesotassa.

Hulda (Isohaaro), (Toivonen), (Tikka), Matssonin sekä Leander, Frans ja Aurora Isohaaron jälkeläisiä tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Hacklin Aili, noin 90-vuotias. Hänellä poika Jack. Aili Hacklin on asunut Voluntownissa omakotitalossa pienen järven rannalla. Viimeisin tiedossa oleva osoite: Wilson Rd., Voluntown, Connecticut 06384.

Aili tai Jack Hacklinia tai henkilöitä, jotka heistä tietävät jotain, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Kulta- ja kelloseppä MATTI KOMONEN

Kaikki työ taattu
1595 Lucerne Ave. Lake Worth, Fla. 33460
Puh. 585-1084

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Imatra haalin toimintaa

Imatra Seuran talolla on kevään toiminta vilkkaimmillaan. Lähtöleveysuudessa on monta kiinnostavaa tilaisuutta odotettavissa, joista on syytä ensimmäisenä pitää mielessä Imatran kevätmyyjäiset lauantaina kesäkuun 4 p:nä klo 10. Silloin ovat jo kesäilmat parhaimmillaan, joten myyntipöydät ovat Imatran pihamaalla, sateen sattuessa sisällä. Myyjäisethän ovat nykyään kovin suosittuja tilaisuuksia,

kansaa on liikkeellä siellä missä vain halvalla saa hyvää ostaa.

Tervetuloa katsomaan mitä Imatran kevätmyyjäisissä on tarjolla. Aina suositut kotileivonnaiset ovat mukana, samoin monenlaiset kodin tarvikkeet ja tekstiilit.

Jos kevätsiivouksen jälkeen on jäänyt ylimääräistä tavaraa, jota ei voi käyttää, Imatran myyjäiset on oikea paikka päästä niistä eroon. Tarvitta-

essa voi soittaa 718-438-9426. Kaikki myyjäisten tulot menevät Imatra Seuran hyväksi. Kahvia ja pullaa tarjolla ja lisäksi barbeque pihamaalla.

Juhannusjuhlaa vietetään jälleen pihapuistossa lauantaina 25. kesäkuuta. Ohjelman juontajana toimii tänä vuonna Finntownin oma MC, toimittaja Esko Tommola.

Gloria Dei kirkon uusi pastori Päivö Tarjamo tulee pitämään juhlapuheen. Lapset tanhuavat pihanurmikolla ja musiikki välipaloina keventää ohjelmaa.

Kokko sytytetään Finntownin kesäyötä valaisemaan ja juhannustanssaiset soittaa Art Carlsonin orkesteri juhlasalissa.

Tervetuloa viettämään tuttua suomalaista juhannusta Imatralle! On hyvä pitää yllä tätä kansamme ainutlaatuisia tapaa juhlaa kesän tuloa täällä Finntowninkin suomalaiskeskuksessa.

Anja Laurila

Elsie Helga Korpela

Näin ylvästä kotkaa odotetaan poikasesta, joka vielä pitkään saa vahvistua keskoskaapissa.

Meksikolainen eläintarha hautoi kondorikotkan

Meksikossa Chapultepecin eläintarhan tiedemiehet ovat onnistuneet hautomaan kondorikotkavauvan, kertoi eläintarhan johtaja Maria Elena Hoyo viime viikolla.

Asiantuntijoiden mukaan tämä on uusi voitto taistelussa uhanalaisten kondorilajien pelastamiseksi. Tiedemiehet työskentelivät kaksi tuntia auttaen Oscariniksi nimettyä andienkondorin poikasta kuoriutumaan munastaan. Ensimmäisen kuukautensa se saa viettää keskoskaapissa, kertoi Hoyo.

Oscarinin vanhemmat tuotiin eläintarhaan 30 vuotta sitten niitten kotiseudulta Andien vuoristosta. Kondorien kuoriutuminen vankeudessa on hyvin harvinaista, mutta viime viikolla kuoriutui toinenkin kondorinpoikanen kalifornialaisessa eläintarhassa.

Chapultepecin eläintarha voi ylpeillä muidenkin uhanalaisten eläinlajien jälkikasvusta. Siellä on lisääntynyt mm. jättiläispanda.

Postikortti matkalla 17 1/2 vuotta

MACON, GA - Yli 17 vuotta siitä kun Wilda Richardson lähetti joulukortin erälle tuttavalleen, postilaitos palautti sen, avaamattomana.

Postikortti, minkä yläkulmassa oli leima: jouluk. 22, 1970, palautettiin äskettäin lähettäjälleen tekstillä. Kortti oli lähetetty aikanaan Mildred Meadorille, joka on jo ehtinyt kuolla.

Mrs. Richardson, 84, sanoi lähettäneensä niin monia joulukortteja, että hänellä ei ole aavistustakaan, miten monet eivät ole menneet perille.

Paikallinen posti on ihmeissään. Kukaan ei tunnu tietävän, missä kortti seikkaili 17 1/2 vuotta.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulinvirasto on kesäkuukausina (kesä-, heinä- ja elokuussa) avoinna yleisölle passi ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

**FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.**

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

Canterbury, Ct.

Finnish-American Heritage Society järjestämä äitienpäivä päivällinen ja ohjelma 8 p:nä onnistui hyvin.

Salintäyteinen yleisö sai nauttia maukkaasta aterasta, jossa oli kinkkua, lihapullia, rosollia, perunalaatikoineen ym. herkkuneen. Sen olivat hyvällä taidolla taas valmistaaneet Heritage Societyn emännät.

Ohjelma oli monipuolinen, saimme kuulla kauniita äitienpäivä- ja kevätlauluja, joita Hannu Mäkipuro ja Ellen Majonen esittivät soolona ja duettona. Mark Mäkipuro toimi säestäjänä laulajille.

Jack Smiley luki kauniin kiitos-muistelmaa äideille ja saimme kuulla Duval'n perheeltä viuluesityksiä. Nuorukaiset Justin ja Seth äitinsä Sandyn mukana, edistyvät joka vuosi. He ovat ilahduttaneet meitä Aura haalin joulujuhlissa useamman kerran.

Tuttu runoilija molemmilla haaleilla Vendla Seppä lausui liikuttavan runon äitienpäivän kunniaksi. Lopuksi saimme vielä nähdä diakuvia (slides) Suomesta Anita Smiley'n esittämänä ja näyttämänä.

Sydämelliset kiitokset kaikille esiintyjille sekä työntekijöille tämän tilaisuuden onnistumisen johdosta.

Seuraava tilaisuus Sampo Haalilla on hauskat "Kevät tanssi" lauantaina, kesäk. 11 p:nä kello 8:30 ill. Tahdista huolehtii taitava hanuristi Ed Hendela.

Kaikki mukaan tanssimaan ja tapaamaan ystäviä sekä nauttimaan mainiosta kahvitarjoilusta.

Kesäk. 19 p:nä sunnuntaina tulee olemaan International

Festival Chelsea Parkissa, Norwich, Ct:ssa, kello 10 aam. - 5 ip.

Heritage Society ottaa osaa tähän festivaaliin tänä vuonna ja myytävänä tulee olemaan pullaa, kaalikäärleitä, liha- sekä karjalanpiirakoita ja vispipuuroa.

Ohjelmassa esiintyvät Hannu ja Mark Mäkipuro, Mirja ja Olavi Kurko sekä Ellen Majonen, myös Heritage Kansantanshuujat esiintyvät.

Aura Seura otti osaa tähän festivaaliin kolmena vuotena ja nyt tänä vuonna luovuttivat sen Heritage Societylle.

Sateen sattuessa tilaisuus pidetään isossa teltassa, joka on Rose Arts Festival'a varten jo paikalla.

Älkää unohtako tätä tilaisuutta!

Iltaa ennen, siis lauantaina 18 p:nä juhlimme juhannusta Tamarack Lodgella. Siitä tietoja enemmän Voluntownin uutisissa.

E.M.

18 000 juoksi naisten kymppin

Helsingin Kaivopuistossa juostiin viidennen kerran naisten kymppi. Kuten juoksun nimikin kertoo, matkan pituus oli 10 kilometriä.

Tänä vuonna juoskuun osallistui kaikkiaan 18 000 naista, jotka juoksivat ja hölkkäsivät matkan läpi.

Kyseessä ei ollut kilpailu, vaan tarkoituksena oli saada kaikille hyvä mieli. Jokaiselle maaliin tullee ojentettiin neilikka.

Finnish-American Heritage Society

pitää

Hauskat "Kevättanssit"

Sampo Haalilla
Rte. 169, Canterbury, Ct.

Lauantaina, kesäk. 11. p:nä klo 8 ill.

Soittaa Ed Hendela

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC. FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Botha varoittaa lehdistöä

JOHANNESBURG, E-Afrikan - Etelä-Afrikan hallitukselle kriittinen lehdistö elää jatkuvan lakkautusuhan alla. Hallitus on antanut varoituksia sekä sanomalehdille että ammattiyhdistyslehdille, jotka sen mukaan tukevat kumouksellista toimintaa. Sisäministeri voi poikkeustilan turvin lakkauttaa minkä tahansa lehden kolmeksi kuukaudeksi.

Hallitus laajensi viime elokuussa poikkeustilamääräyksiä, joilla lehdistön vapauksia voidaan rajoittaa. Sen jälkeen useita lehtiä on lakkautettu tai niiden julkaisemista on vaikeutettu.

Katolisen kirkon omistama Johannesburgissa ilmestyvä New Nation pantiin maaliskuun 22. päivänä ilmestymiskieltoon.

Kapkaupungissa ilmestyvä viikkolehti South, joka julkaisee mustien oloja käsitteleviä juttuja, on saanut lakkautusvaroituksia.

Sisäministeri voi koska hyvänsä määrätä toimitukseemme sensorin, joka tarkastaa kaikki tekstit ennen julkaisemista. Siihen me emme aio alistua, sanoo lehden päätoimittaja **Rashid Seria**.

Etelä-Afrikan keskusammattiliiton Cosatun lehti ja monet tieteelliset julkaisut ovat myös joutuneet virano-

maisten uhkausten kohteeksi.

Pääministeri **Pieter Botha** ilmoittaa syyksi sen, että lehdet ovat jatkuvasti tukeneet laittomaksi julistettua Afrikalaista kansalliskongressia ANC:ta ja muita kiellettyjä järjestöjä. ANC on mustien tärkein oppositiojärjestö.

Bothan mukaan lehdet ovat myös syyllistyneet "kumouksellisen propagandan" julkaisemiseen.

Maan ilmisoikeusjärjestöt ovat julistaneet kansallisen kampanjan lehtien lakkauttamisen estämiseksi. Kampanja saa huomattavaa tukea myös ulkomailta.

Naisjärjestö Black Sash on käynnistänyt kirjekampanjan, jonka aikana sisäministerille lähetetään protestikirjeitä.

Botha on kiistänyt aikovan lakkauttaa lehtiä tai rajoittaa tiedonvälitystä. Hallituksen on hänen mukaansa oltava valppaana, koska Etelä-Afrikassa ja ulkomailla on voimia, "jotka yrittävät pyyhkäistä poikkeustilan hetkessä olemattomiin".

Kun Etelä-Afrikkaan julistettiin ensimmäistä kertaa poikkeustila kesäkuussa 1986, lehdistölle asetettiin niin tiukkoja rajoituksia, että ne estivät tiedonkulun maassa kokonaan.

Kuolleita

Lauri S. Tokoi

LUNENBURG, MA - Lauri S. Tokoi, 82, 7 Piedmont Ave., kuoli toukok. 24, 1988 Burbankin sairaalassa.

Hän oli syntynyt Kannuksella Suomessa Oskari ja Hannah (Raina) Tokoin poikana ja asui Lunenburgissa yli 40 vuoden ajan.

Edesmennyt oli kelloseppämestari ja työskenteli vuodesta 1946 Elliotin kultasepäntoimikseksi jääden eläkkeelle 1984.

Kaipaamaan jäi vaimo Joanne (Erickson) Tokoi, jonka kanssa edesmennyt vietti 51-vuotishääpäiväänsä viime vuoden lokakuussa; poika Lauri O. Tokoi, Houston, TX; kaksi tyttärtä, Paula J. Letellier, Dover-Foxcroft, ME ja Linda K. Clutterbuck, Norridgewock, ME; sisko Lila Quick, Lake Worth, FL; viisi lastenlasta; yksi lapsenlapsen lapsi sekä sisarustenlapsia lapsineen.

Sawyer-Miller hautaustoimisto, 129 Elm St., Fitchburg, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui South hautausmaahan.

Kukien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen Finnish American Club of Saimalle, P.O. Box 30, Fitchburg, MA 01420 tai Finnish Cultural Center'ille P.O. Box 455, Fitchburg, MA 01420.

Lempi M. Niemelä

LANTANA, FL - Lempi M. (Karinen) Niemelä, 93, kuoli toukok. 22, 1988 pitkän sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Eli ja Mary Karisen ainoana tyttärenä Calumet Michiganissa, missä hän kävi myös koulunsa.

Vuonna 1914 edesmennyt avioitui Waldemar Niemelän kanssa, joka oli pitkään yksi Uuden Englannin alueen osuuskauttaliikkeen johtajista. Sinä aikana he asuivat Maynardissa ja Quincyssa viiden lapsensa kanssa. Niemelä kuoli Floridassa 1974.

Kaipaamaan jäi tyttäret, Aina L. Hantunen, Chatham, MA ja Irma N. Bengtsson, Pocasset, MA; poika Lee Q. Niemelä, Burke, VA; 10 lastenlasta ja 2 lastenlasten lasta.

Hautajaiset pidettiin Lakeside Chapelissä Lake Worthissa.

Marlow F. Peterson

SUTTON, MA - Marlow F. Peterson, 57, Uxbridge Road, kuoli toukok. 26, 1988 St. Vincentin sairaalassa Worcesterissa.

Hän ja hänen vaimonsa

Mary Jean (Kangas) Peterson viettivät 35-vuotishääpäiväänsä viime vuoden lokakuussa.

Edesmennyt oli syntynyt Greene, N.D.:ssa ja asui Suttonissa viimeiset 32 vuotta ja oli autonkuljettaja ammatiltaan.

Kaipaamaan jäi vaimon lisäksi viisi poikaa, Frederick Manchaugissa, Wayne Douglasissa ja Nathan, Eric ja Joel Suttonissa; ottopoika Timothy Powers Worcesterissa; viisi tyttärtä, Jean Poole ja Donna Magowan Douglasissa, June ja Karen Peterson Suttonissa ja Brenda Wise East Greenville, PA:ssa; sisko sekä sisarusten lapsia.

Hautaaminen tapahtui Rural hautausmaahan Worcesterissa.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

WINSLOW P. MAY johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 726-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimintuksia vuodesta 1896

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST. WESTMINSTER

763 MASS. AVE. LUNENBURG

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaantoimittaja 354-6778

Ranskan vihreät luovuttavat

PARIISI, Ranska - Ranskan vihreät eivät aseta omia ehdokkaita kesäkuun kansalliskokousvaaleihin. Syynä on enemmistövaalitapa, joka ei anna mahdollisuuksia pienille puolueille.

Vihreiden presidenttiedokas Antoine Waechter luonnehti vaalia Le Monde -lehdessä kahden rintaman yhteentoksi, jossa sisäministerin kustausta jää köyhäksi.

Ranskan vihreillä ei ole vielä edustajia kansalliskokouksessa. Presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella 3,7 prosenttia äänistä meni Waechterille.

Tuliko tilaus UUSITTUA

With sad hearts we announce the death of

Vivian Hedvig Pollari Davis

Born February 18, 1928
Died April 22, 1988

Missing her are family members:
Husband: **Edward James Davis II**

Children: **Vivie Dunn**
Edward James Davis III

Alissa Eggert

Tina Bart

Robin Davis

Ernest Davis

Almers Davis

Three grandchildren

Mother: **Fanny Pollari**

Sisters and Brothers:

Viola Palo

Wayne Pollari

William Pollari

Excerpt from 23rd Psalm:

*The Lord is my shepherd I shal not want
He maketh me lie down in green pasture
He leadeth me beside the still waters*

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Suomen kehitysvammaisia ei huolittu Rhodoksen hotelliin

Kajaanilaisen lähes 60 hengen seurueen Rhodoksen matka on peruttu, koska 22 seurueen jäsenistä on kehitysvammaisia. Hotelli, johon seurueen piti asettua, on ilmoittanut, ettei se ota vammaisryhmiä, sillä vammaisten läsnäolo pilaa muiden hotellivieraiden loman. Matkanjärjestäjä Aurinkomatkat pyrkii osoittamaan ryhmälle vaihtoehtoksi lomaa Turkin Marmariksessa.

Ryhmä oli varannut matkansa jo vuoden vaihteessa ja matkatoimisto valitsi tällöin hotellin. Tämä hotelli oli kuitenkin jo aikaisemmin kieltäytynyt ottamasta vastaan kehitysvammaisia, koska muut hotellivieraat olivat valittaneet vammaisten häiritsevän omaa lomaviettoaan.

Aurinkomatkat sai tietää ryhmän koostuvan vammaisista vasta pari viikkoa sitten ja ilmoitti heti, etteivät he voi

matkustaa haluamaansa kohteeseen. Samalla tarjottiin vaihtoehtoksi Turkkiä, kertoo Aurinkomatkojen toimistojohdaja Timo Heinonen.

Toimitusjohtaja Heinonen on pahoillaan tapahtuneesta ja korostaa, että syntyneen kohun takana on informaatiokatkos. Jo matkan varauksen yhteydessä kysyttiin tilauksen vastaanottaneelta matkatoimistolta pitkö Vammaisten Tuki ry:n ryhmä sisältää vammaisia. Tällöin kuitenkin ilmoitettiin, että vammaisia ei ryhmässä ole. Jos tuolloin olisi tiedetty ryhmässä olevan kehitysvammaisia, olisi osattu valita toinen hotelli, huomauttaa Heinonen.

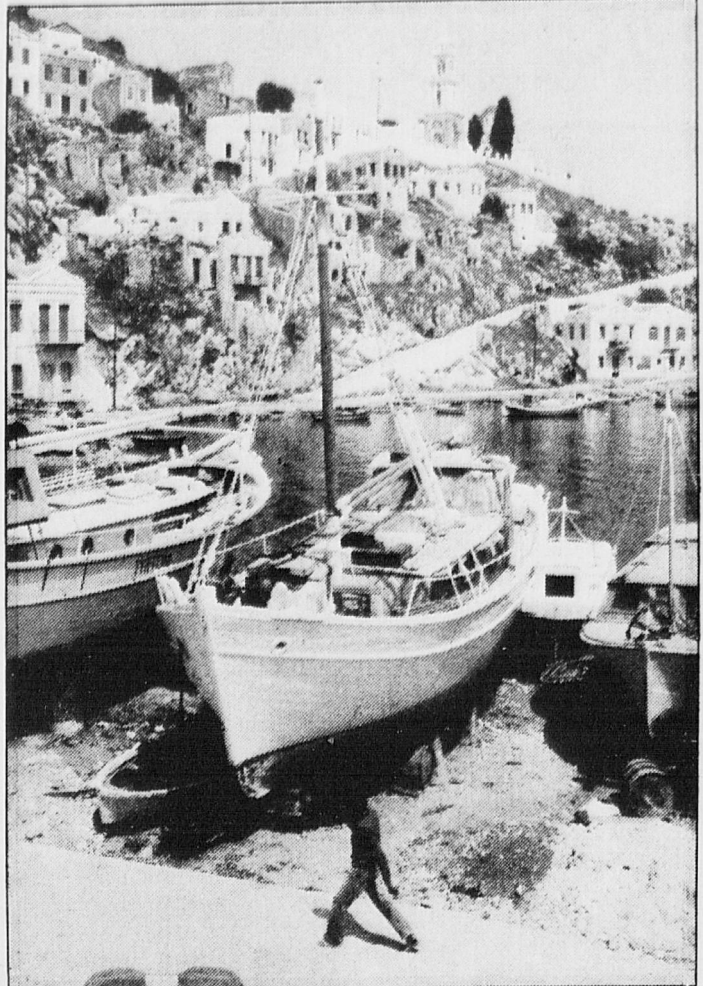
Kehitysvammaliiton toiminnanjohtaja Jaakko Jylhä kummastelee tapahtunutta: -Kansainvälisten sopimusten mukaan vammaisten syrjiminen on kielletty ja hieman ihmettyttää, että valtion omistama matkatoimisto rikkoo näitä sopimuksia liiketaloudellisista

syistä. Jylhä korosti, ettei tämäntyyppisiä rajoituksia esittävien hotellien kanssa pitäisi tehdä sopimuksia.

-Me pohdimme aikanaan sopimuksen jatkamista, mutta meillä on paljon asiakkaita, jotka käyvät hotellissa toistuvasti. Täytyy nyt katsoa mitä tämä asia tuo tullessaan, arvioimme tilanteen uudestaan, Aurinkomatkojen toimitusjohtaja Heinonen miettii.

-Tällainen on ollut suhteellisen harvinaista, toiminnanjohtaja Jylhä muistelee, edellinen tietooni saama tapaus, josta on jo vuosia, oli myös Rhodoksella. Silloin väki pääsi hotelliin, mutta sakalaisturistien vaatimuksesta heidät siirrettiin sivurakennukseen ja ruokailut järjestettiin erillään. Jylhä toivoi, että tämäkin jäisi yksittäistapaukseksi.

Vammaisjärjestöjen neuvottelukunta, joka edustaa kaikkia vammaisjärjestöjä, aikoo ottaa asian esille kokouksessaan lähipäivinä.

Rhodos on varsin suosittu lomakohde suomalaistenkin mielestä. Kirkas merivesi ja lämmin aurinko houkuttaisivat myös vammaisia.

Saattokoti
syöpäpotilaille

Kuoleman voi kohdata arvokkaasti

Suomalaisten pitkä elinikä saattaa olla tilastollinen tosiasia, mutta kansalaisoikeus se ei ole. Sairaalahenkilökuntaa koulutetaan taistelemaan elämän puolesta. Vasta viime vuosina on siirrytty realistisempaan asenteeseen. Helsingissä, Eiran sairaalan tiloissa, avataan ensi syksynä syöpää sairastaville tarkoitettu saattokoti. Siellä potilasta ja omaisia autetaan valmistautumaan väistämättömään, mutta arvokkaaseen kuolemaan.

Huolimatta asenteiden vähittäisestä muutoksesta, normaali suomalainen sairaalaorganisaatio on vieläkin liian hidas ja jähmeä. Kaikki tiedävät hoitajien kiireen ja hoitopaikkojen vähyyden.

Kuoleman saattaa iskeä arvaamatta ja silmänräpäyksessä. Useimmissa tapauksissa jää kuitenkin aikaa valmistautua siihen.

Terhokodin ideana on suoran yhteyden pitäminen kodin ja laitoksen välillä. Potilas otetaan laitoksen sisälle hoitoon noin viikon ajaksi, minkä jälkeen hänet lähetetään kotiin. Lääkäri tekee kotikäyntejä säännöllisesti, ja muutkin työntekijät säilyttävät yhteyden potilaaseen. Saattokotiin on mahdollista palata heti, jos tarve vaatii ja sairaus kehittyy

pahempaan suuntaan.

Englantilainen malli lähtökohtana

Englannissa on 20 vuoden ajan perustettu saattohoitokoteja, hospiceja, kuolevien potilaiden hoitoa varten. Lääketieteellinen hoito perustuu niissä kivun ja muiden oireiden lievitykseen. Elämää ei pyritä pitkittämään. Hoidon painopiste on viimeisten elinpäivien laadun parantamisessa. Perheen tukemiseen kiinnitetään erityistä huomiota, myös kuoleman jälkeen.

Suomen ensimmäinen saattokoti perustettiin Tampereelle tämän vuoden alussa. Helsingin Terhokotiin mahtuu kerrallaan 11 potilasta, joilla on pitkälle edenneestä syöpätaudista johtuvia lievitämättömiä kipuja. Heidän parantava lääketieteellinen hoitonsa on päätetty lopettaa. Hoitokodissa asumisesta potilas maksaa saman vuorokausimaksun kuin yleisissä sairaaloissakin.

Saattokodit tarvitsevat tulo-avaisuudessa vapaaehtoisuustyöntekijöitä, jotta voisivat huolehtia riittävän hyvin hoitettaviensa tarpeista. Halukkaita soisi löytyvän, sillä vaihtoehtoisten hoitokotien perusidea on oivallinen.

Kun mitään ei enää ole tehtävissä, on vielä paljon teke-

"Koetelkaa itseänne, oletteko uskossa; tutkikaa itseänne. Vai ettekö tunne itseänne, että Jeesus Kristus on teissä? Ellei, niin ette kestä koetusta." (2 Kor. 13:5)

Kevätsiivous! Minkälaisia kuvia tämä sana tuo sinun mieleesi? Uskon, että varsinkin meille naisille tämä sana tuo ajatuksiimme pölyiset nurkat, likaiset ikkunat, katos-riippuvat lukinverkot, tunkkaiset komerot, kellertyneet verhot, romukat ullakolla ja kellarissa, ehkä autotallissakin.

On hämmästyttävää kuinka paljon pölyä, roskaa ja romutavaraa voikaan kerääntyä kotimme huoneisiin ja komeihin talven aikana. Se kaikki on kerääntynyt ikäänkuin huomaamatta. Olemme antaneet talven pimeyden peittää ne monet nurkat ja piilopaikat joihin meidän olisi pitänyt kurkistaa aina silloin tällöin, ja jotka meidän olisi pitänyt puhdistaa, mutta jätimme tämän ja tuon tehtävän aina huomiiseen. Oli miten oli, jälleen olemme kuitenkin kevätsiivouksen edessä.

Tällaiset "kevätsiivoukset" ovat äärettömän tarpeellisia myös hengellisessä elämässämme. Voimme hyvin helposti joutua sellaisen hengellisen romun ja pölyn keskelle, ellemmme me jatkuvasti tutki itseämme Jumalan Sanan valossa ja Pyhän Hengen joh-

Huia tarjolla

Liisa A. Lienes

dolla. Tätä hengellistä pölyä ja romutavaraa kerääntyy monella eri tavalla ja monelta eri suunnalta. Vähimmin huomioitu pölyntyminen voi tapahtua uskonnollisuuden keskeillä.

Ilman Pyhän Hengen virkistävää tuulta, uskonnollisuuden tottumukset ja muotimenot voivat tuhkahtaa meidät ihmistuotteiden pölyyn. Uskonnollisten asioiden ja oppien kerääminen ilman määrätietoista käyttöä varten voi täyttää sisäiset komeromme liikataivaralla. Ellemmme uskon kuuliaisuudessa pane Jumalan Sanan opetuksia käyttöön jokapäiväisessä elämässämme, niin meidän olemuksestamme muodostuu sellainen liikkuva uskon asioiden romutavarakauppa, eikä Pyhän Hengen temppeli, jonka sen pitäisi olla!

Vielä suurempana vaarana, tai ainakin yhtä suurena, hengellisen elämämme tuoreudelle on se roska ja pöly ja romutavara, joka tunkeutuu sisimpäämme maailman kautta. Kun synnin saastuttama maailma rajutuulien mukana levittää roskiansa, niin niistä joitakin väkisinkin tarttuu meihin. Synnin saasta, rajutuulien työntämänä, murtautuu sisimpäämme juuri meidän heikkouksiemme kautta. Ja jos Jeesus Kristus ei asu meissä, me emme kestä maailman hyökkäystä; me saastumme.

Sentähden on tärkeää, että me tutkimme itseämme Jumalan Sanan valossa Pyhän Hengen avulla, ja alistumme Sanan alle niin että säilyisimme hengellisesti elossa. Jos sinä, ystävä, olet irrottanut otteesi Jeesuksesta, palaja takaisin hänen luokseensa, sillä muutoin sinä olet tuuliajolla, ilman keskustaa, ilman päämäärää. Sana kehottaa näin, "Koetelkaamme teitämme, tutkikaamme niitä ja palatkaamme Herran tykö." (Val. 3:40)

Kun on kysymys hengellisestä kevätsiivouksesta, niin Jumalalla on hyvät puhdistusaineet. Meillä on Jumalan Sana, joka toimii valona, "Sinun sanasi on minun jalkani lamppu ja valkeus minun tielläni. . . Kun sinun sanasi avautuvat, niin ne valaisevat ja antavat yksinkertaiselle ymmärrystä." (Ps. 119: 105, 130) Apostoli Pietari kirjoittaa, "Ja sitä lujempi on meille nyt profeettallinen sana, ja te teette hyvin, jos otatte siitä vaarin, niinkuin pimeässä paikassa loistavasta lampusta. . ." (Piet. 1:19). Meillä on Pyhä Henki joka näyttää todeksi synnin ja vanhurskauden ja tuomion (Joh. 16:8). Meillä on Jeesuksen Kristuksen veri joka puhdistaa meidät kaikesta synnistä (He. 9:14; 1 Joh. 1:7) Oletko vielä antautunut jumalalliseen suursiivoukseen? Älä odottele! Nyt on kevätsiivouksen aika; saat talosi kuntoon aikaa on vähän.

The Finnish-American

RAIVAAJA

The Legend of Aarne Orjatsalo

In the glory years of the Finnish American theater there were many actors and directors who had made a name for themselves in Finland, but who came to this country to work at their art for whatever reason. Some came for adventure, others for money. Certainly political pressures influenced others to emigrate.

Perhaps the most famous of Finnish stars to work here was Aarne Orjatsalo (Riddelin, originally) who also used the stage name of Alaric Arnee. He directed and appeared on many of the larger Finnish stages in this country, including Fitchburg's Saima and New York's Fifth Avenue Hall.

Eino Salmelainen in his book *Pari Valjakko* speaks of Orjatsalo as follows:

"An especially noteworthy figure was Aarne Orjatsalo - a man whose life experiences from beginning to end were special and provoked great interest. As much as his life has been discussed and debated, we must admit that in his own field he was a great talent, an actor by the grace of God, as the old cliché states.

"We can be sure that had he applied in his youth to become a student at any theater in Europe, he would have been accepted, for he made such a remarkable impression with his fine figure, his temperament and his quick wit. In the greater world of Europe he would undoubtedly have developed into a demonic lover, an irresistible enticer, a lovable scoundrel, although here in Finland he had to undertake other kinds of roles as well.

He was spellbinding, perhaps in some way the greatest personality that the Finnish theater has ever had. It is possible that today, when an actor is required to exercise greater self-control both as an artist and as a man, he would not be worshipped as he was in his own day, but at the beginning of the century his restless personality and wild antics, which caused the smell of scandal fires never to leave him, created much interest in him.

"On the other hand, the mere fact that actors were not measured by strict moral rules was a fateful calamity to a man like Orjatsalo. The overflowing adoration of his audiences which he experienced early on due to his personal ability to charm them, made him react to the need for patient artistic concentration with a shrug of his shoulders. All was too simple for him, life on stage as well as off."

Orjatsalo came to Tampere in 1904, having been ejected from the National Theater in

Aarne Orjatsalo

Photo from Raivaaia files

Helsinki for "boyish pranks". He was only 21 years old at the time, ripe for all sorts of wild escapades and antics. He electrified his surroundings and this was obviously expected of him. The time called for a brazen lifestyle. He became involved in a passionate love affair with a young writer, who told all in her next novel. He wrote his own version of the affair to redeem his honor, although the attempt produced laughable literature. A son born to her was proved to be his in court.

In spite of small salaries, the actors lived like kings. They lived in restaurants, eating and drinking the most expensive fare, drivers awaiting them at the door. The days passed as in a spell both on stage and off. Life was lived openly, with style.

In those days, the theater had to ready a great production with only two weeks of rehearsals. It has been said that Orjatsalo never really knew his roles by heart, but this caused him no problems. Not even in poetic dramas. He was able to speak his own verse for pages on end without anyone in the audience realizing that he was making it

up as he went along.

It can be said that the life style he adopted at the turn of the century stayed with him for the rest of his life. As times changed, he became a victim of his own beliefs. His Nietzsche-like superman stance drove him into political adventures, which had no real base either in politics nor in his inner feelings. The stage was always too small for his productions. In 1918 he moved his acting from playing roles in the theater to life's great stage, and took the lead as always before. This change hardly caused him consternation, for life had always been more theater than theater had been life to him.

In 1917 Orjatsalo was appointed director of the Tampere Workers' Theater. One of five candidates, he had agreed to come for less money because he wanted to take on Jalmari Lahdensuo who was coming to direct the rival Tampere Theater. Orjatsalo had an old grudge to settle dating back to their days at the National Theater.

Both theaters strived to be the best, Orjatsalo doing plays in which he had starred and had great success before. (This was to continue in America

when he finally arrived here.) Strindberg's *Miss Julie*, Gogol's *The Inspector General*, *Hamlet* and Dumas' *Edmund Kean* made up the programs. The Civil War that broke out soon ended their rivalry in the theater but moved it to the political front for Lahdensuo was a staunch White.

Orjatsalo had always been the center of attention, wherever he moved. He inflamed the audience off stage as well as on. His whole life was acting.

Now he had but a single role to play - that of an agitator. Perhaps he enjoyed doing it, but there was nowhere else to go.

His contemporaries have downplayed his political work. Elsa Aarni, his manager, has said that had he been in Vaasa he would have been the Whitest of the Whites, but since he was in Tampere, he was a Red.

The actor Väinö Luutonen said that he met him last at a funeral of Red soldiers. Orjatsalo recited a poem, then turned to Luutonen and said: "The game is over, we'd better get out of here."

On April 5, when the fall of Tampere was imminent, the Red officers gathered a troop of 300 men which crossed the frozen Näsijärvi and the White lines at night to reach safety.

Aarne Orjatsalo was among them. Realistically speaking, the journey here undertaken did not end until his death. He

fled to Russia to Archangel and Murmansk where he had to live in barracks. Travel was forbidden, food was short, illnesses ran rampant.

How unfitting all of this was for Aarne Orjatsalo, the social lion and worshipped matinee idol! He had finally been given a role to play for which he was ill prepared.

The matter was just as tragic for the Finnish theater. He was only 35, and this was the end of his career which had begun so brightly - his later work in America on amateur stages hardly matched his true talents.

From Murmansk his path led to England and finally to the United States where he spent the rest of his life.

In 1929 he did return to Tampere for one more mad escapade. He wanted to present Antonio Moreno's rather weak comedy, *The Correct Lover* which he had done in New York (*Se oikea rakastaja*), but scheduling problems put it off for several months.

In the meantime the leftist and the bourgeois newspapers engaged in a war of words over the announced performances. The Civil War was only a decade past and the wounds were still fresh.

One side praised the return of a war hero to the stage while the other side considered it a scandal.

Orjatsalo received threat-

Turn to Alaric Arnee, page 10

Alaric Arnee in *Kullervo*, about 1926. Photo originally sold by Rialto Photo Shop, Bronx, N.Y.

Courtesy of Victor Rautnen

Miriam Lehto to be honored

FITCHBURG, MASS - The Fitchburg Cultural Alliance will present the first in what will be an annual tribute to a person who has contributed significantly to the arts in the community. The first person to be recognized is Miriam Lehto, and the Alliance has announced that Elliott Norton, the Dean of Boston theatrical critics will be the featured speaker at a dinner which will be held in her honor.

Mrs. Lehto's name has long been synonymous with theater in this area.

As a child she was active in the vigorous Finnish theater which flourished in Fitchburg. As a young girl she was auditioned by Mrs. C. T. Crocker, a founder of the Stratton Players, and the director Dorothy O'Neill for a role in Noel Coward's "The Young Idea" in 1932. The Stratton Players did not have their own theater then, and the production was presented at the old Grove Street Theater.

Mrs. Lehto, (then Miriam Honkanen) began her relationship with the Players which has spanned over 55 years. Miriam and her husband Weikko E. Lehto, who died in 1976, acted, directed, sold tickets, built sets and in general were two of the mainstays of the organization throughout the years.

In addition, she has acted and directed throughout the area, and has performed in professional theater, both at the old Lake Whalom Playhouse, and at the American Stage Festival in Milford, N.H. In the early years, Mrs. Lehto traveled with the Finnish theater to other communities where plays were presented which often featured professional artists from Finland.

She is a past member of the Fitchburg Arts Lottery Board, and is active in the Fitchburg Cultural Alliance, The Stratton Players, the Finnish American Club of Saima, the Business and Professional Women's

Club, and the President's Circle at Fitchburg State College.

The tribute will be held at the "Pub" in the Hammond Building at Fitchburg State College on Thursday, June 16. A social hour will open the festivities at 5:30. Dinner will be served at 6:30, and Elliott Norton will speak at 7:30.

The public is invited to attend the tribute dinner which is also being made possible by a grant from the Arts Lottery Council. Tickets are \$15.00, and may be obtained by sending a check in a stamped, self addressed envelope to the Fitchburg Historical Society, P.O. Box 953, Fitchburg.

Persons wishing more information may also call Miss Eleanor West, who is handling tickets, at the Historical Society at 345-1157.

Fitchburg Cultural Alliance

Photo of Miriam Lehto appears on page 12.

Maynard Kalevaiset

For the past two months members of the Kalevaiset Civic Association composed of the Knights and Ladies of Kaleva and their non-Finnish spouses have been working at the site of their summer activities, Salon Huvila, Fort Pond, Littleton, Ma.

Several members have donated much of their time painting the lodge or "Big Camp". The awning windows were donated by Vivian and Charles Kallio and add much to the convenience and appearance of the porch.

Clearing and burning the brush and raking the grounds has been accomplished as well as cleaning the interior of the building and purchasing of summer supplies.

The Kalevaiset Civic Association (KCA) maintains the properties at Fort Pond and in Maynard and directs the summer season activities.

Currently the members of the KCA Board of Directors are: Veijo Epäily, president; Vera Koski, secretary; Teuvo Grekula, treasurer; Audrey Huntley, membership secretary; also Kathy Crowther, Verne Ure, Dr. John Erkkinen, First Brother of the men's lodge and Helvi Jansen, Matron of the ladies' lodge.

Saturday evening, June 4 beginning at 6:30 p.m. the men are sponsoring "The Opening" with hamburgers, hot dogs, salad, coffee and cake refreshments. A penny sale and a film, presented by Wayne Erkkinen are scheduled

for activities beginning at 8 p.m.

On Sunday morning, June 5, a pancake breakfast will be served from 7:30 to 11:30 a.m. Also, eggs, toast, bacon, etc. will be available.

In addition to the breakfast, Finlandia Foundation has scheduled their outing at Salon Huvila for the afternoon.

Tickets are on sale from members for the KCA raffle which will be drawn Sunday about 11 am. The prizes include a Microwave oven, Dust Buster Vac and a Food processor.

Activities in the future include: Celebration of Juhannus, sponsored by the ladies who already have planned the Annual Fair for September 24. Raffle tickets for a beautiful full-queen size quilt are on sale from the members.

The members of the Grand Lodge of the Ladies and Knights of Kaleva and delegates will be entertained at Salon Huvila during the con-

vention in Fitchburg on July 1.

The objects for which the Kalevaiset Civic Association was founded are to inspire good American citizenship, civic pride, encourage cultural and wholesome recreational activities.

The society is proud of its Finnish background and promotes activities and programs toward that goal. Two modest scholarships are donated annually to deserving students, one to a Maynard High School graduate; the second to a graduate of Littleton High School.

The Kalevaiset are inspired by the interest and ambition of third generation members of Finnish immigrants.

None of the founders of the organization are alive but their ambition, goals and enthusiasm are carried on by the second and third generation.

More about the founders and their activities later.

E.H.

Finnish American Club of Saima

This year the Finnish American Club of Saima is awarding a scholarship of \$400. This scholarship is awarded only to club members, their children or grandchildren. Deadline for application is June 15, 1988. Write Miriam Lehto, 48 Grove Ave., Apt. 5C, Leominster, MA 01453.

We have started our annual membership drive. Join now, your dues will be paid up to October 1, 1989.

Join now and be our guest at the annual chicken barbecue and ice cream social on Sunday, June 12.

Tarmo Hannula

Kalenteri

CALIFORNIA

- June 4 - Male Choir of Varkaus, Finland, in concert, 6 pm, Fulton Jr. High School, 7477 Kester Ave., Van Nuys.
- June 22 - Male Choir of Hämeenlinna, Finland, in concert, Fulton Jr. High School, Van Nuys.
- June 25 - Midsummer celebration at the L.A. Finnish Center, 10701 Magnolia Blvd., No. Hollywood.

CONNECTICUT

- June 2 - Finnish-American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Sampo Hall, Rt. 169, Canterbury.
- June 6 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.
- June 11 - Spring Dance, 8 pm, Sampo Hall, Rt 169, Canterbury. Music by Ed Hendela.
- June 18 - Juhannusjuhlat, Tamarack Lodge, Voluntown. Chicken barbecue 6-8 pm, program & kokko at 9:30 pm, dancing 9-1 am. For barbecue reservations, call 376-0224.
- June 19 - International Festival 10 am - 5 pm Chelsea Park, Norwich. Food & programs from 12 countries. Finnish-American Heritage Society participant.

DELAWARE

- June 3 - July 31 - "Art by Design: Reflections on Finland", A presentation of Finnish modern design, Hagley Museum and Library, Wilmington.
- July 8, 9 & 10 - FinnFest USA '88, University of Delaware, Newark.

MAINE

- June 19 - Monthly meeting of Finnish American Heritage Society of Maine, 2 pm, Congregational Church, South Paris. Final planning, rehearsals of Finnish Friendship Day. Coffee social.
- June 19-25 - Finnish American Friendship Week in Maine.
- June 25 - Finnish American Friendship Day, Oxford Hills High School, South Paris. Open to the public. Opening ceremonies 1 pm. Singing, concerts, folk dancing, readings, exhibits of Maine artifacts, Finnish items and history, meet Maine authors of Finnish descent, sales of coffee and pulla, souvenirs. Dinner at 4:30 pm. Dance at 8 pm. Plenty of parking.

MASSACHUSETTS

- June 3 - Kaleva Memorial Service, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. All welcome - refreshments. Meetings of Knights and Ladies of Kaleva to follow.
- June 4 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Ed Hendela.
- June 5 - Finlandia Foundation - Boston will be holding a Suvijuhla (Summer picnic) at Maynard Kaleva Camp, Fort Pond, Littleton. A whole day affair, beginning at 9:30 am with a breakfast by Maynard Kalevaiset.
- June 7 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.
- June 11 - Dance 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites.
- Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Music by Kurt Bischoff.
- June 12 - Finnish American Club of Saima annual chicken barbecue and ice cream social, Saima Park, Fitchburg.
- July 1, 2, & 3 - 82nd Finnish Summer Festival, Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

- June 3 - Finnish Center Association's Annual Springfest, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills. Fish & chips, balloon liftoff, band concert, and more.
- June 4 - Finnish Center's annual Springfest continues, Farmington Hills. Entertainment, Maypole dancing, Veikko Ahvenainen concert and dance, and more.
- June 5 - Final day of Springfest in Farmington Hills. Morning worship, pancake breakfast, entertainment, and more.
- June 15 - Senior Citizen Luncheon, noon, Finnish Center, Farmington Hills.
- June 16 - Finnweavers at 11 am Finnish Club at 2 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

MINNESOTA

- June 11 - 12 - Finnish Days at Ironworld, Chisholm.
- June 12 - "Sisu Finnish Festival" at Embarrass, call (218) 984-2672 for further info.

PENNSYLVANIA

- May 7 - August 28 - Sea Finland exhibition, a profile of Finnish maritime from prehistorical time until today, Port of History Museum, Philadelphia.

All programs subject to change

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.244 US
\$1 US=4.09 Finnish marks
as of May 24

FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

WE, THE FINNS

Ode to the Tercentenary Festivals June, 1938

*The shade of John Doe, the pioneer Finn,
Awoke from dreamless sleep and began to sing
The words of praise of his fellow countrymen
Who are resting in forgotten graves in their foster homeland:
"This is a little known story,
Scarcely mentioned in the history,
About those who've added their bit to America's glory.*

*"Like Ponce de Leon, daring mariner of old,
Who was seeking fortune in glittering gold,
And that fabulous fountain of Eternal Youth;
We, the Finns, came here seeking Immortal Truth,
The freedom of action,
The fair and just reciprocation,
An opportunity to work for our own emancipation.*

*"We were tired of the pompous and moody kings,
The whims of their satraps, the deceitful hirelings!
We left the ancient soil, where loves and hates
Of the past generations forever reverberate.
Away from these bores,
These obstructive woes,
We were yearning for new Haven on the Strange Shores.*

*"In sixteen-thirty-eight, with the Swedes, we came;
Sailing on the vessel, known by its Swedish name.
We settled in the area now known as Delaware,
Then wild, unknown, as was the whole Western Hemisphere.
Wiping away our tears,
And drowning our just fears,
We began our new tasks and the hopeful years.*

*"Like the Swedes, the English, the Spaniards and the French,
In this abode of Indians, we, all foreigners
Adopted, as our own, this Nature's Treasure Land,
Swearing allegiance to it, with uplifted hand.
There's no looking backward.
We must look ahead, forward.
And not only that, but much higher - skyward.*

*"Laboriously we built our homes and cleared the lands
And protected our homesteads from the warring bands.
In our own crude, but well-meaning way,
To this New Nation our best we wanted to convey.
We felt it's going to be
Home of the people who are free.
Also the rendezvous for the forever shackled Liberty.*

*"We helped to mine deep in the bowels of the Earth
For the needed minerals to eliminate the dearth.
Oils, ores and coal, that sunshine of Yesteryears
Was brought to daylight, to lighten the burden and cares.
It required the self-command
Of the brain and the skill of the hand
To supply the growing needs of this progressive land.*

*"We were there when primeval forests were cleared away,
And flora and fauna brought to the light of day.
When streams and rivers were bridged and located,
And highways and by-ways everywhere constructed.
Cities and towns speedily arose,
Joined by the trails of the Iron Horse.
This was the period of Titanic creation, not repose.*

*"We obeyed the lure of the ambiguous frontier.
Hunting, fishing, gold rush, yes-we were there.
Towering mountain ranges and the broad fertile plains
Were penetrated by the covered wagon trains.
Our joys then were very brief,
Tiresome toil, occasional grief
Fills entirely this period of the Nation's history leaf.*

*"Our speech, often broken and grammatically lame
Still expresses gentle heart and the active brain.
The mutual intercourse with all the World's races
Has Americanized us with appropriate graces
And our descendants most certainly now,
Knowing the arts and sciences, how
Not to impose undue wrinkles on our Uncle's furrowed brow.*

*"After three hundred years has gone as before,
Through life and death, through peace and war,
This nation now is teeming, powerful, united, free,
Stretching its mighty arms from sea to sea.
In building it, we Finns were there,
Carrying the burden, doing our share.
Our efforts and good will to America we did not spare.*

*"The composite American, emerging from this melting pot
Most assuredly has some Finnish in his make-up.
So long a subject race, Finns have learned to cooperate.
Its benevolent blessings they deeply consecrate.
Cooperating by ourselves, we live in peace as friends.
With this ennobling influence America ascends
To heights of might and strength that no power of Hades can bend.*

*"Finland, that Republic in the cool North!
We admire, applaud and salute your worth.
You are brother-in-arms in the Field of Democracy.
You are guide to others in honor and honesty.
From obscurity you arose, high,
By Herculean efforts of your desire
To be the noble object in the World's observing eye."*

*So John Doe, the Finn, ends his unpolished eulogy,
And, as most of the makers of America, retired to obscurity,
Without asking recognition or dazzling fame
For himself, or his race, or to the land where he came.
His humble song so effectively brought
To our restless minds a grateful thought
That these invincible pioneer's efforts have not been naught.*

By Henry Askeli

Henry Askeli

*The above poem was originally published in the RAIVAAJA
"Delaware Special" on June 10, 1938.*

*The late Henry Askeli (1886 - ?) was a physio-therapist, editor,
commercial artist, and writer at various times during his life.*

Alaric Arnee

continued from page 8

ening letters during rehearsals, the bourgeois swearing to prevent all performances. It was an excited audience that gathered for the premiere. The police chief warned all present to act calmly. When the star finally stepped on the stage he was greeted with great cheering,

but also stink bombs and pepper. Several young men were removed from the theater.

The *Turun Sanomat* gave the following evaluation: "The Leftists and the Bourgeois of Tampere have locked horns over the return of their master actor Aarne Orjatsalo, who appeared during the Rebel-

lion as some sort of warlord and who then disappeared from the scene, when he realized that the situation was becoming dangerous. It was good advertising when the bourgeois papers refused paid ads for the production, thereby ensuring full houses

for the run of the play."

The myth of Aarne Orjatsalo's military exploits was created at this time, eleven years after the fact. It was created because of the situation at that time. It fitted his legendary figure, but it did not hold water to the facts. His

bravery was not of the battlefield variety.

Aarne Orjatsalo returned to the United States, and on New Year's Eve, 1941, his life ended as an unknown patient in a New York City hospital. His ashes were later taken to Hietaniemi Cemetery in Helsinki.

Lapsia hinnalla millä hyvänsä?

Taas kerran nousi Suomen Väestöliiton seminaarissa esiin huoli suomalaisten alhaisesta syntyvyydestä. -Kenen edun mukaista on tehdä apsia hinnalla millä hyvänsä, kysyy tutkija Esko Hurme.

-Enemmän kannattaisi olla huolissaan olemassa olevien ihmisten hyvinvoinnista. Sehän sen syntyvyydenkin ratkaisee.

Lapsiperheiden elämän helpottaminen asunnoilla, joustavalla työajalla, päivähoitolla ja suoralla rahallisella tuella nousi keskeiseksi vaatimukseksi Väestöliiton äskettäisessä seminaarissa, jonka otsikkona oli "Haluaako Suomi lisää lapsia?"

Kaikenikäisten lasten päivähoito on sosiaaliministeri **Tarja Halosen** (sd) mielestä saatava kuntoon vuoteen 1995 mennessä. Halosen mukaan lapsilisät on monikertaistettava ja työajan joustomahdollisuuksia lisättävä ilman, että nuoret isät ja äidit joutuvat työelämässä syrjinnän kohteeksi.

Lapsiperheiden poliittisesta ominaispainosta kantoa huolta Väestöliiton puheenjohtaja **Kalle Österlund**. -Siksi myös lapsilla pitäisi olla äänioikeus, jota vanhemmat käyttäisivät kunnes lapsi on täysi-ikäinen. Äidit saisivat tyttärien ja isät poikien äänet käyttöönsä.

Dosentti **Riitta Jallinojan** mielestä syntyvyyttä ei voida

olennaisesti kasvattaa yksittäisillä tukitoimilla. -Vähälapsisuus on jo iskostunut syvälle kulttuuriimme syvärakenteisiin. Niinpä syntyvyys on alentunut vaurauden kasvusta huolimatta. Halukkuus lasten tekemiseen lisääntyy vain, mikäli tämä mentaliteetti muuttuu niin, että halutaan lapsia niiden itsensä takia.

Professori **Kauko Kouvalaisen** mielestä kannattaisi vakavasti harkita orpojen pakolaislasten adoptioimista Suomeen. -Tähän liittyy toki sosiaalisia ja kulttuurisia ongelmia, mutta lasten sopeutumiskyky on hyvä.

Miten eletään tässä ja nyt?

Toisenlaisen näkökulman Väestöliiton syntyvyyshuoliin tarjoaa tutkija **Esko Hurme**. -Minusta on totaalisen absurdiä laskeskella, miten vähän suomalaisia on jäljellä sadan tai kahdensadan vuoden päästä. Olennaisempaa olisi murehtia sitä, miten lapsentekoläissä olevat kansalaiset elävät tässä ja nyt.

-Me säilymme juuri sen suuruisena kansana, kuin mikä ovat edellytykset. Ihmiset alkavat tehdä lapsia enemmän täsmälleen sillä hetkellä, kun he näkevät edessään turvallisen ja mielekkään tulevaisuuden.

Hurmeen mukaan tämän päivän Suomessa on vallalla sekä vanha maalaishenkinen

moraali, jonka mukaan lasten kanssa aina selvitään, että uusi suunnitteluhenkkinen momentinlaisille selviytymisstrategioille. Yksi ja sama kaava ei välttämättä sovi kaikille.

Pelkkä perhepolitiikalla ratastaminen ei Hurmeen mielestä riitä. Kokonaisvaltaisen sosiaalipolitiikan mukaista olisi punoa mahdollisimman hyvä ja tiivis turvallisuusverkko nii-

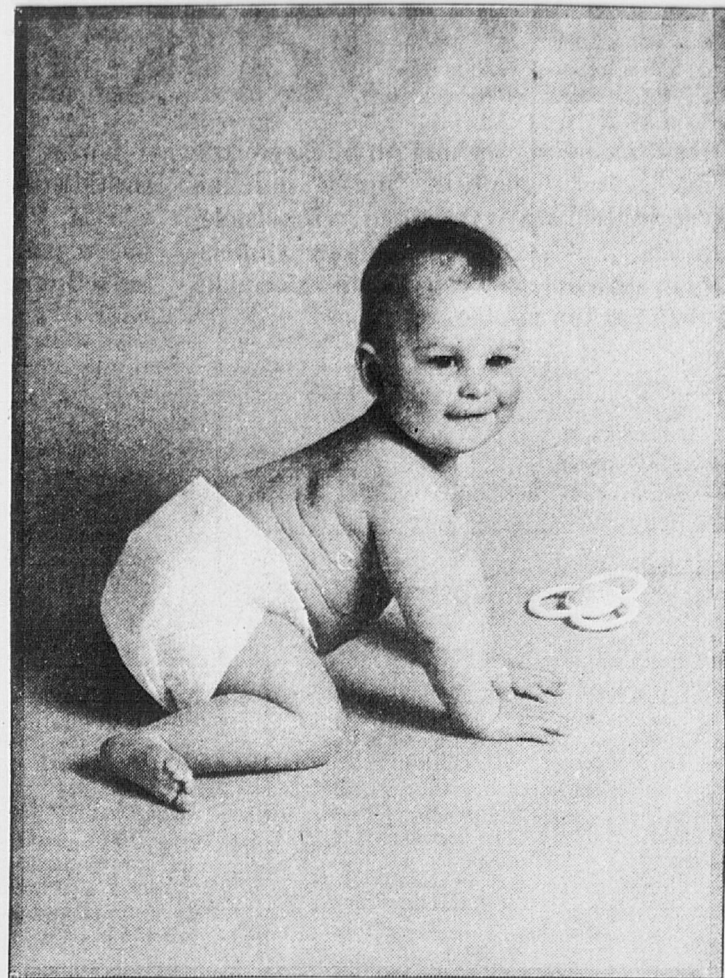
den moninaisten vaikeuksien varalta, mihin ihmiset arkielämässään voivat joutua.

Pakolaisia ja ulkomaalaisia Esko Hurme ei halua kytkeä Suomen väestöpolitiikkaan. -Meillä harjoitettu politiikka on häpeäksi jokaiselle suomalaiselle, mutta se on ongelma erikseen. Muualla maailmassa vallitseva hätä ei saa olla miraali, jonka mukaista on rakentaa pesä ennen poikasia.

-Tasapainoilu näiden moraalien välillä vaikuttaa siihen, minkälaisissa asemissa olevat perheet ylipäänsä harkitsevat useamman lapsen tekemistä.

-Yhteiskunnan pitäisi luoda edellytykset mahdollisimman käänteisen keino Suomen väestön kasvattamiseksi.

Anu Karttunen (SS)

Miten näitä saataisiin lisää?

Maynard, Mass.

Niitä - Näitä

Jos tässä vaihteeksi kertoisi näistä kotikylän tapahtumistakin vähäsen.

Maynardin kauppalan vuosikokousta istuttiin kahtena iltana ja oltiin asioista erimielisiä ja yhtämieltä. Menoario hyväksyttiin tavanmukaisen väittelyn jälkeen.

Ikäkansalaisilta oli esitys saada osa-aikainen palkattu sihteeri. Tämä esitys ei saanut riittävästi kannatusta vaikka asiasta äänestettiin kolme kertaa.

Se on sitä parlamentaarista keinoa saada asia ajetuksi perille. Tällä kertaa se ei onnistunut.

Kävihän meillä vieraitakin,

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus

Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

kaksi iloista ja hauskaa amerikansuomalaista rouvaa, Anna Snow sieltä noitien kaupungista Salem, Mass:sta ja Elsie Nordin Lynn, Mass:sta. He halusivat tutustua Maynardiin sen vuoksi, että he tulevat mukaan täältä siihen bussiin, joka vie heidät FinnFest 88 Delawareen. Myöskin entinen naapurini Osmo Sulkala, Needham, Mass:sta poikkesi tervehtimässä menneen ajan naapuriaan. Oli hauska jutella hänen kanssaan. Tervetuloa uudelleen.

Myös voimme mielihyvin todeta, että Maynardin suomalainen Suoma Korkee tulee tämän kuun 30. päivä 102 vuotta. Kun olimme puhelin keskustelussa, hän sanoi menevänsä kauppaan kärryjen kanssa ruokaostoksille. Se on sitä suomalaista sisua ja

päättäväisyyttä. Ystävien onnittelut Suoma Korkeelle.

Saimi Korsman on myös joutunut tekemään sairaalareissun. On tietääkseni jo kotioidossa. Saimi on niitä toiminnan henkilöitä, joiden puoleen on käännetty monta kertaa, kun on ollut nimien keräys Raivaajan hyväksi. Ystävät toivovat Saimille tervehdymistä ja aurinkoista kesää.

Ruotsi hallitsi Suomea 1596. Silloin myös käytiin se "Nuija-sota".

Ed. Helander

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOODY'S DINER and CABINS

Erikoisiä päivällisiä
Curb- palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

Marmorisia ja graniittisia
hautakivia

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

TULIKIVI UUNIPÄIVÄT

TuliKivi-uunissa näkyy muotoilun ja kiviteknikan osaaminen. Sen lämmitysvoima tuntuu lempeänä uunilämpönä.

TuliKivi on vuolukiveä, joka varaa tulen lämmön kauan. Valmistamme takkoja, leivinuuneja, helloja, kivilaattoja ym. Nyt myös Virginiassa USA:ssa. Koulutamme lisää myös asentajia.

Lähetätkää minulle korvauksetta TuliKivi 1988-lehti

NIMI _____

OSOITE _____

PUHELLIN _____

TULIKIVI
The New Alberene Stone Company Inc.
P.O. Box 300, Schuyler, Virginia 22969 USA
tel. 804-831-2228, 804-831-2677

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

★

Kalevaisten Muistopalvelu tilaisuus perjantaina, kesäk. 3. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita! Virvoketarjoilu.

Välttämättä sen jälkeen Kalevan Naisten ja Ritareiden kokoukset.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, kesäk. 4. p:nä klo 8 - 12 yöllä. Ed Hendela takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Hiroshiman ja Nagasakin atomipommitusten uhreista koostuvan Nihon Hidankyo -ryhmän jäsenet tulevat puhumaan Fitchburgin Kaupungin kirjastossa tiistaina, kesäk. 7. p:nä klo 7:30 illalla.

Ryhmä kiertelee maapalloa puhumassa pysyvän rauhan puolesta. Jäsenet puhuvat tulkin välityksellä. Tilaisuudessa näytetään myös elokuva ja yleisöllä on tilaisuus osallistua sitä seuraavaan keskusteluun.

Maynardin Kalevaisten Huvilalla Fort Pond, Littleton, MA

Lauantaina, kesäk. 4 p. klo 6:30 ill.

Ravintola - Penny Sale Arpajaiset - Filmi

Aamiaisen sunnunt., kesäk. 5 p. klo 7:30 - 11:30

Tervetuloa!

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina, kesäk. 4. p:nä klo 8 - 12 yöllä

Ed hendela soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistina, toukok. 24. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg, MA.

Presidentti Anton Nopasen tervetuliaistoivotusten jälkeen laulettiin "America" ja "Maamme" laulut Ethel Anttosen säestäessä pianolla.

Seuraavat vieraat saivat sydämellisen vastaanoton: Mikko Pesonen, Iida Tiikkala, Eva Matson Ramo New Yorkista, Arthur Kunelius Shirleystä ja Herbert Gage Gardnerista.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Martha Kivimäki kertoi Olavi ja Sirkka Tastulan päässeen kotiin sairaalasta. Hän kertoi myös, että Taimi Jokinen on potilaana Birchwood hoitokodissa ja että Sylvia Santalahti on lähtenyt Suomeen kolmeksi kuukaudeksi.

Tauno Puhakka sanoi käyneensä katsomassa edellään mainittuja heidän ollessaan sairaalassa, samoin myös Martha Sulkasta, joka on potilaana Burbankin sairaalassa. Kaikille toivotaan pikais- ta paranemista.

Monet kiitokset seuraaville henkilöille heidän kerholle antamistaan lahjoituksista: Helen Mäkinen - \$9.00 ja Eva Ramo - \$10.00.

Kiitos myös niille, jotka toivat kahvipöydän herkuja: Mrs. Anttonen - "brownies" ja pikkuleipiä; Henni Lappalainen - omenaneliöitä ja sireeniä; Martha Kivimäki - murokakku, tonnikala voileipiä ja kieloja; Mr. Nopanen - kahvia

ja pikkuleipiä; Martha Carlson - pekanpähkinäpullia, munkkia ja kukkia.

"Happy Birthday" laulettiin tällä viikolla syntymäpäiväänsä viettäville: Kenneth McIntyre (toukok. 23), Veikko Peltola (toukok. 24), Aili Berkiö (toukok. 25) ja Tauno Tastula (toukok. 26).

Muistutettakoon, että lounastilaisuutemme on kesäk. 14. p:nä. Mikäli haluatte osallistua, hankkikaa lippunne kesäk. 7.teen päivään mennessä voidaksemme ilmoittaa osanottajien lukumäärän ravintoloitsijalle.

Juontaja Tauno Puhakka otti sitten ohjekset käsiinsä ja esitteli erikoisvieraat Arthur Kuneliuksen ja Herbert Gagen, jotka soittivat koko jou-

kon kauniita saksofoni- ja rumpusävelmiä.

Ethel Anttonen lauloi useita herttaisia sävelmiä säestäen itseään pianolla. Samoin Mr. Nopanen esitti yksinlaulua ja Mr. Pesonen viihdytti kertomalla hupaisia juttuja.

Mrs. Ramo puolestaan kertoi hauskoja tarinoita Suomimatkaltaan.

Ohjelma päättyi saksofoni- ja rumpusävelten merkeissä.

Sitten saatiinkin juoda kahvia ja nauttia kaikista kahvipöydän herkuista.

Ensi viikon kahvikomiteaan valittiin Martha Toropainen, Henni Lappalainen ja Rauni Cote.

Ensi viikolla tavataan alkääkä unohtako ostaa lounaslippuunne!

Uutispaloja

Fitchburg Cultural Alliance on päättänyt vuosittain huomioida yhtä henkilöä, joka on vaikuttanut merkittävällä tavalla yhteisön taide-elämään.

Ensimmäiseksi näin huomioidtavaksi henkilöksi on valittu **Miriam Lehto** ja Alliance on ilmoittanut Bostonin tunnetuimman teatterikriitikon **Elliott Nortonin** lupautuneen puhujaksi Ms. Lehdon kunniaksi pidetyille illallisille.

Miriam Lehto

Ms. Lehto on tuttu alueen teatterin harrastajille. Lapsena hän osallistui aktiivisesti paikallisen suomalaisteatterin toimintaan.

Stratton Players teatterin perustaja Mrs. C. T. Crocker ja teatterin ohjaaja Dorothy O'Neill valitsivat Ms. Lehdon Noel Cowardin näytelmään "The Yong Idea" vuonna 1932.

Stratton Playersillä ei ollut silloin omaa teatteria ja näytelmä esitettiin Grove Street Theater'ssä.

Ms. Lehdon (silloin Miriam Honkanen) ja Playersien yhteistyö on jatkunut siitä lähtien, yli 55 vuoden ajan.

Miriam ja hänen aviomiehensä Weikko E. Lehto, joka kuoli 1976, näyttelivät, ohjasivat, myivät lippuja, loivat lavasteita ja osallistuivat kaiken muuhun teatterin toimintaan.

Lisäksi hän on näytellyt ja ohjannut monia muita alueen teatteriesityksiä ja on näytellyt ammattilaisnäyttämöillä, sekä entisessä Lake Whalon Playhouse teatterissa että American Stage festivaalilla Milford, N.H.:ssä.

Alkuvuosina Ms. Lehto teki jatkuu seuraavalla sivulla

Bethel-seurakunta

Suomen kielinen radiohartausta *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 3:45.

Yleinen (suomen kielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St.

Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, kesäkuun 5 p., klo 8:30 aam. radiohartausta *New Life* asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. pastori David Forry saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, kesäkuun 7 p., klo 7:00 ill. Aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 Viikkoillan hartaustilaisuus David Forry.

Kahvitarjoilun kustantavat Mr. ja Mrs. Reino Mäkinen.

Suomen kielinen puhelinhartausta kaikkina vuorokauden aikoina numerosta: (617) -343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, kesäkuun 5 p., klo 7:45 aam. suomenkielinen Luterilainen tunti WCMX 1000 am. Klo 8:15 suomenkielinen Herran ehtoollinen. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu ja aikuisten Raamattuluokka. Klo 9:30 korkeakoululaisten Raamattuluokka. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollisjumalanpalvelus - päästötodistuksen saajia huomioidaan.

Tiistaina, kesäkuun 7 p., klo 7:00 ill. pastorin luokka.

Oletteko muistaneet tehdä lahjoituksen Raivaajan tukemiseksi?

SUOSIKAA ILMOITTAJIAMME

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FULL SERVICE
632-1221

24-HOUR
BURNER SERVICE
Dependability for over
10 YEARS

Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED

Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
11 Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CASH ON DELIVERY
632-1226

UUTISPALOJA...

jatkoo edelliseltä sivulta

esiintymiskierroksia suomalaisen teatterin mukana monille muille paikkakunnille.

Ms. Lehto on entinen Fitchburg Arts Lottery lautakunnan jäsen ja osallistuu aktiivisesti Fitchburg Cultural Alliancen, Stratton Playersien, Finnish American Club of Saiman, Business and Professional Women's Clubin ja Fitchburg State Collegen President's Circlen toimintaan.

Tilaisuus pidetään Fitchburg State Collegen Hammond rakennuksessa sijaitsevassa Pubissa torstaina, kesäk. 16. p:nä. Ovet avataan klo 5:30, päivällinen tarjoillaan klo 6:30 ja Norton puhuu klo 7:30.

Tilaisuus on avoinna kaikille halukkaille. Arts Lottery Council auttaa rahoituksessa. Liput maksavat \$15.00 henkilöä ja niitä voi tilata lähettämällä sekin ja omalla nimellä, osoitteella ja postimerkillä varustetun kirjekuoren osoitteella Fitchburg Historical Society, P.O. Box 953, Fitchburg, MA 01420.

Lisätietoja saa soittamalla Eleanor Westille, joka huolehtii lippujenmyynnistä, numeroon 345-1157.

Tanhuryhmä **Revontulet** sponsoroit ruotsalaisen hanuri-orkesterin *Jularbo Gillen* edellisviikonloppuisen esiintymisen Fitchburgin Senior Citizens Center'ssä.

Yleisöä oli saapunut saaliin täydeltä niin läheltä kuin kaukaakin. *Revontulten* Winslow Paajanen toimi juontajana. Ohjelma alkoi *Jularbo Gillen* konsertilla johtajansa Kurt Holmlundin (suomenruotsalaisen) johdolla.

Nancy ja Winslow Paajanen ja kukitettu Leena Kokk.

Solisteina esiintyi kaksi nuorta neitosta, Sara Akesson ja Kaidi Gustavsson, ja laulusolistina Gunilla Larson.

Revontulten ohjaaja Leena Kokk kertoi lyhyesti tanhuryhmän toimista, minkä jälkeen ryhmä myös esiintyi Nils Lundinin säestäessä hanurillaan.

Ohjelmaosuuden päätyttyä alkoivat tanssit *Jularbo Gillen* ja Nils Lundinin taatessa tahdin.

Tilaisuudessa pidettiin myös arpajaiset *Revontulten* toiminnan tukemiseksi. Päävoittona oli yhden hengen matka Suomeen Finnairin sinivalkoisilla siivillä. Voitto-onni suosi tällä kertalla westminsteriläistä Francis Walshia.

★

Fitchburgin kaupungin valtuusto hyväksyi yksimielisesti \$43 miljoonan budjetin vuodelle 1989.

Kaupungin tilintarkastajan Richard N. Sarasin mukaan nyt hyväksytty budjetti on \$2

Voittajan onnellista hymyä: Francis Walsh (kesk.) voitti Finnairin Suomen matkan. Vasemmalla *Revontulten* Lauri Rautio ja Walshin vaimo Aili.

miljoonaa tämän vuoden budjettia suurempi.

Valtuusto supisti pormestari Jeffrey A. Beanin alkupe-
räisen \$43,025,873 budjetin useita viikkoja kestäneissä

kuulusteluissa \$42,996,860:een.

Sarasin sanoi kaikkien kaupungin virastojen, koulujärjestelmää kukuunottamatta, nousseen.

Parannusta ruokatottumuksissa

WASHINGTON - Amerikkalaisten ostostapaa tutkineen raportin mukaan naiset ja vanhuksset ovat miehiä tietoisempia siitä, minkälaisia ruokaa heidän tulisi syödä.

Vuotuinen Food Marketin Institutin tekemä tutkimus osoitti tuntuva nousua terveellisen ravintokulttuurin suhteen. Ihmiset olivat huomattavasti tietoisempia suolan, rasvan ja sokerin liiallisen käytön sivuvaikutuksista.

Tutkimuksen mukaan 58 prosenttia naisista sanoivat olevansa kiinnostuneita ravinto-opista. Miesten kohdalla prosenttiluku oli 48.

Lapsettomista pariskunnista 59 prosenttia sanoi syövänsä terveellistä ravintoa. Lapsiperheiden prosenttiluku oli 52 prosenttia.

Eläkeikäisten ikäluokka oli

tietoisin ravinto-oppia koskevissa asioissa. Jopa 72 prosenttia yli 65-vuotiaista sanoi koettavansa syödä terveellisesti.

Välinpitämättömmimpiä näyttivät olevan 18-24-vuotiaat. Heistä vain 33 prosenttia oli kiinnostunut ravinnollisesti terveeseen ruoan nauttimisesta.

Maantieteellisesti etelävaltioiden asukkaat olivat tietoisin ryhmä. Sitä seurasivat län-sivaltiot, itäiset valtiot ja keskilänsi.

Food marketing Institutin presidentti Tim Hammonds sanoi ihmisten olevan erittäin tietoisia terveydellisissä ja ravinnollisissa asioissa. Ihmiset koettavat syödä terveellisemmin, käristävät entistä vähemmän ja broilaavat usemmin. Lisäksi he nauttivat enemmän tuoreita hedelmiä.

SCANDINAVIAN COUNTRY GIFT SHOP

Gifts from
Finland, Sweden, Norway & Denmark
Crystal, Jewelry, Dinnerware, Linens
Woodenware and Other Unique Items.
Rte. 32 Keene, N.H.

Friday, Saturday, Sunday
10AM - 5PM
Just 2 Miles From Rte. 12

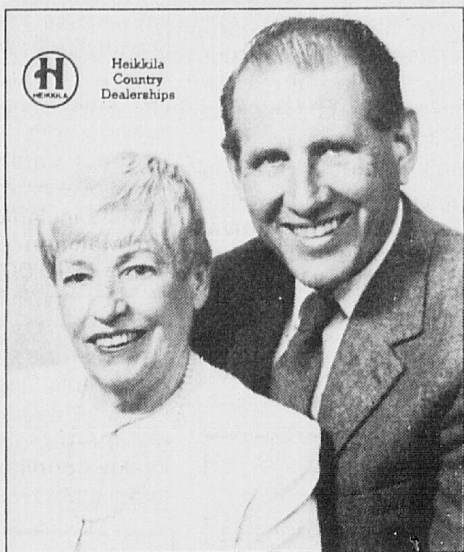
LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG ISUZU

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG YUGO

AND FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

NORTH-END SUBARU/MAZDA

Rte. 13, Lunenburg
582-4911

NORTH-END USED CAR CENTER

Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg
345-1363

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Pääministeri Harri Holkeri ehdotti omalla vastuullaan nollaratkaisua palkkoihin.

Holkeri esittää nollaratkaisua

Nollaratkaisu tai ainakin mahdollisimman matala palkkaratkaisu olisi pääministeri Harri Holkerin mielestä paras-ta Suomen talouselämälle.

Holkeri esitti ajatuksensa "omalla vastuullaan" oltuaan toimittajien haastateltavana "pääministerin haastattelutun-nilla".

Holkeri vetosi talouspolitiikan osapuoliin, jotta inflaatio saataisiin kuriin.

-Mitä alhaisemmiksi nimel-liskorotukset jäävät, sitä hel-pompi hallituksen on tulla ve-rotuksellisesti vastaan ja ne-toreaalitulos kasvavat, sanoi Holkeri.

Holkeri ymmärsi Suomen Pankkia, joka inflaatiota hilli-täkseen nosti peruskorkoa. Holkeri sanoi, että säästämi-nen on tuhoisasti vähentynyt. Hän moitti julkista taloutta, erityisesti kuntia kuluttami-sesta.

Toimittajien lisäksi päämi-nisteri Holkeri tapasi työmark-kinajärjestöjen edustajia. Jär-jestöjen kommentit vaihteli-vat varovaisen myönteisistä

kielteisiin verotuksen ja palk-karatkaisun yhdistämistä koh-taan.

Ensi vuoden asteikot suhdanneasia

Holkeri korosti, että ensi vuoden veroasteikot ovat osa suhdannepolitiikkaa.

Tästä riippumatta kokonais-verouudistus toteutetaan vaa-likauden aikana. Verojärjes-telmän pitkän aikavälin uudis-taminen "on toinen asia".

Pääministeri ei nähnyt yhtä-kään asiaa, joka heiluttaisi hal-litusta.

Hallitus ei pääministerin mukaan halua kieltää yksit-täisten ihmisten kuluttamista, "jos se tapahtuu rahan arvoa heikentämättä".

Hän tähdensi, että tasainen kasvu ja alhainen inflaatio tur-vaavat kulutusmahdollisuu-det ja vakaan rahanarvon. Hol-keri moitti julkista taloutta ja eritoten kuntia kulutuksen li-säämisestä. Hän piti valitetta-vana, että säästäminen on tu-hoisasti vähentynyt.

Oikeus asiamies selvittää pidätyksiä

Eduskunnan apulaisoikeus-asiamies Pirkko K. Koskinen on pyytänyt Helsingin poliisi-mestarilta Paavo Koskelalta selvityksen siitä, miten poliisi toimii suurlähetystöjen lähet-tyvillä pidettävien mielenosoitusten aikana.

Koskinen sanoo kiinnittä-neensä huomiota erityisesti lehtikirjoitteluun, joka koski erään suomalaisen mielenosoituksia Neuvostoliiton suur-lähetystön edustalla.

Koskelan on toimitettava selvityksensä Pirkko K. Kos-kiselle heinäkuun loppuun mennessä. Koskelan olisi vas-tauksessaan selvitettävä, mil-lä edellytyksillä mielenosoitus loukkaa lähetystöjen hen-kilökuntaa, rauhaa tai arvoval-taa. Lisäksi apulaisoikeusa-siamies haluaa tietää, millai-set ohjeet poliisille on annettu tilanteen selvittämiseksi.

Koskinen muistuttaa kirjees-sään sisäministeriön tekemäs-tä päätöksestä, jossa kiinnitet-tiin Helsingin poliisilaitoksen huomiota kansalaisten ilmai-su vapauden kunnioittami-seen.

Ideakilpailu koulutien turvallisuudesta

Liikennevakuutusyhdis-tyksen ja Vakuutusyhtiöiden järjestämään idea- ja aloite-kilpailuun koulutien tur-vallisuuden lisäämiseksi saa-tiin kaikkiaan 12,377 esitys-tä.

Voittajaksi selviytyi esitys, jonka mukaan koulutien tur-vaamiseksi olisi saatava eri-tyinen kortti.

Se annettaisiin jokaiselle lapselle ja kortin avulla olisi tarkoitus selvittää jokaisen koulutien turvallisuus ja riskit.

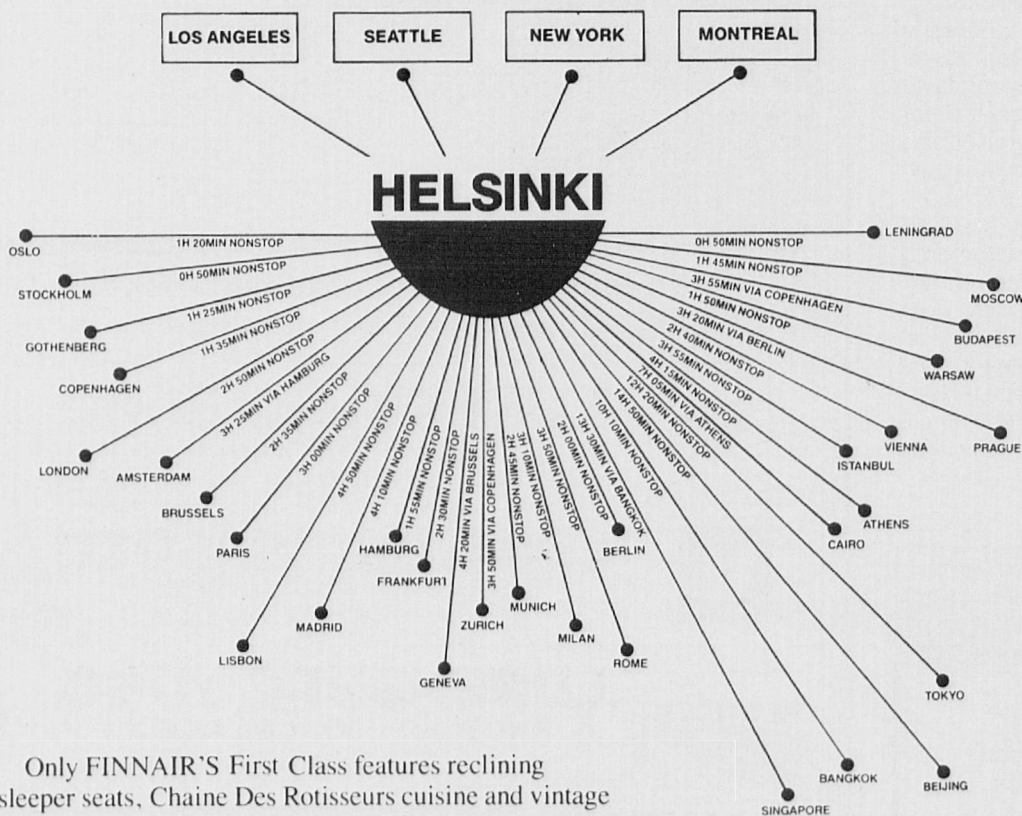
Riskeistä koottaisiin yhteen-veto, joka annettaisiin tien-pitäjälle mahdollisia paran-nustoimia varten.

Konkurssien määrä kasvanut

Suomessa haettiin viime vuonna 2,816 konkurssia. Tä-män vuoden kolmena ensim-mäisenä kuukautena vireille pantiin 719 konkurssia. Kon-kurssien määrä on ollut sel-vässä kasvussa:

1970.....	1,361
1975.....	1,027
1980.....	856
1981.....	1,219
1982.....	1,447
1983.....	1,322
1984.....	1,704
1985.....	2,122
1986.....	2,468
1987.....	2,816

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

FINNAIR

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Maxiveneillä julkisuutta purjehdukselle

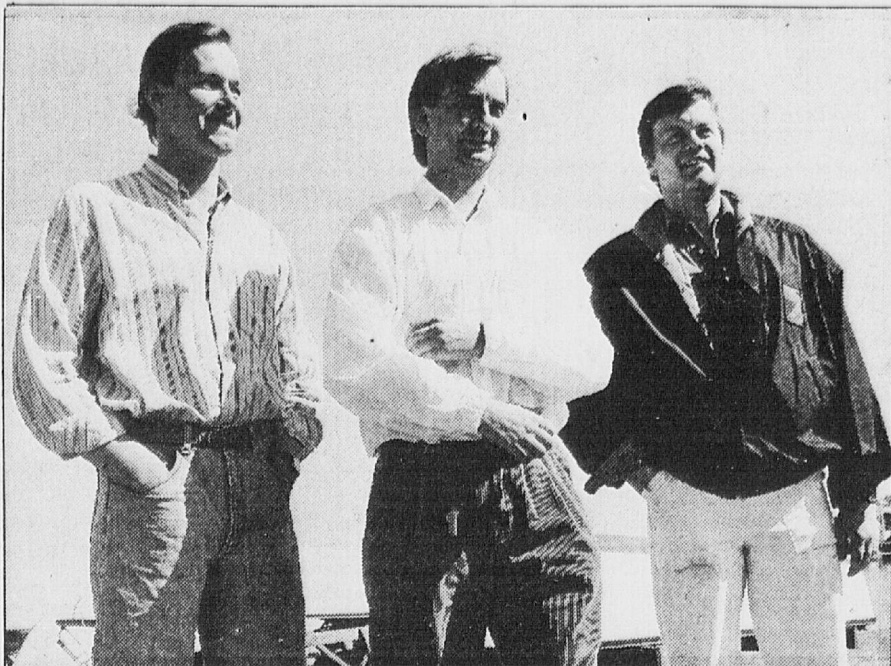
Suomen purjehtijaliiton mieltä innostavat tulevan kauden suhteen kolme asiaa: Pusanissa purjehdittavat olympialaiset, Tallinnan avautuminen huviveneilylle ja Whitbread-kisaan osallistuvat maxiveneet.

Kapeana pysynyt suomalainen purjehdushuippu tuottaa Pusanin olympiapurjehduksiin neljä joukkuetta. Luokat ovat ne tavalliset: 470 miehet ja naiset, Finnjollat ja Soling.

Uusia mahdollisuuksia purjehdukselle tuo Tallinnan olympiasataman avautuminen tavalliselle harrastajalle. Alku tosin pysyttelee kotkalaisten ja NJK:n jo sovittujen vierailujen puitteissa mutta Purjehtijaliitto on käynnistänyt neuvottelut toiminnan laajentamiseksi.

45 miljoonan maxit

Maaailman ympäri purjehdittava Whitbread-kisa lähtee taipaleellen Englannin Sout-

Kolme tyytyväistä miestä harvinaisessa kuvassa: suomalaiset maxikkipari Mara Viikeri (Vas.), Hjallis Harkimo ja Ludde Ingvall. Kesätoiminnan avajaiset

hamptonista 2.9.1989. Kisan kuninkuusluokassa matkaan lähtee nykyisten tietojen mukaan yhteensä 15 maxiveneä. Ainoana maana maailmassa Suomi lähtee kilpaan kolmella veneellä.

Maxit ovat tuollaiset 25 metriä pitkiä veneitä, jotka kantavat purjeita parhaimmillaan yli 500 neliötä. Kolmesta suomalaisesta kipparista vain Hjallis Harkimo suostui paljastamaan hankkeensa bud-

jetin: 13 miljoonaa.

Kun muut projektit tuskin ovat halvempia, voidaan suomalaisten panoksen tuohon reilut puoli vuotta kestäväan kilpailuun arvioida olevan noin 45 miljoonaa markkaa.

Suomi valmis Etykin isännäksi

Ulkoministeri Kalevi Sorsa ilmoitti, että Suomi on valmis toimimaan Etykin seuraavan seurantakokouksen isäntänä.

Sorsan mukaan Suomella on pelkästään myönteisiä kokemuksia Etykistä ja Suomi on esittänyt julkisesti halukkuutensa toimia seuraavan seurantakokouksen isäntänä.

Etykin jatkosta päätettäneen parhaillaan Wienissä käynnissä olevassa seurantakokouksessa, jonka odotetaan päättyvän kesällä.

Uusi komentaja Golanille

Suomalaisten YK-joukkojen komentaja Golanilla Lähi-idässä vaihtuu.

Nykyinen komentaja everstiluutnantti Harri Liikanen palaa Suomeen syyskuun lopussa ja uudeksi komentajaksi Golanille matkustaa everstiluutnantti Ahti Vartiainen.

Viimeksi Vartiainen on toiminut pioneerivarikon päällikönä Keuruulla.

Kaikkiaan suomalaisia valvontajoukkojen vahvuus Golanilla on 411 miestä.

Pikku-uutisia

Uusi palvelusaika varusmiehille

Varusmiehille esitetään uutta yhdeksän ja puolen kuukauden varusmiesaikaa. Nykyisin varusmiehet palvelevat joko kahdeksan tai yksitoista kuukautta.

Uusi varusmies aika ei poistaisi nykyisiä aikoja, vaan olisi tarkoitettu teknisiin tehtäviin koulutettaville varusmiehille.

Uutta palvelusaikaa esitetään asevelvollisuuslakiesityksessä, joka annetaan eduskunnalle vielä ennen kesälochia.

Uusi kommunistinen puolue

Suomeen on perustettu uusi kommunistinen puolue.

Uuden puolueen nimi on Rauhan ja sosialismin puolesta - Kommunistinen työväenpuolue eli ktp. Puolue aikoo ilmoittautua puolerekisteriin ensi viikolla.

Uusi puolue syntyi lähinnä uusimaalaisen taistolaiskommunisti Markus Kainulaisen ympärille.

Puolueen perustajat ilmoittivat olevansa tyytymättömiä Suomen kommunistisen puolueen ja siitä ulos heitettyjen taistolaiskommunistien toimintaan.

Kaupunkiliitto kosi kunnallisliittoa

Suomen kaupunkiliitto on esittänyt Suomen kunnallisliitolle liittojen yhdistämistä vuonna 1993.

Kunnallisliitto vastasi listaamalla kymmenen kohdan edunvalvontapaperin, jotka on selvitettävä ennen lähempää tuttavuutta.

Kaupunkiliiton mukaan liittojen yhdistyminen auttaisi sekä kaupunkia että kuntia, mutta kunnallisliitto pelkää pienten kuntien asioiden unohtamista.

Hallitus haluaa hajauttaa hallintoa

Hallitus aikoo ryhtyä taisteluun byrokratiaa vastaan.

Hallitus on päättänyt 24-kohtaisesta ohjelmasta, joka aiotaan toteuttaa kuluva vaalikauden aikana. Hallitus aikoo siirtää päätösvaltaa mahdollisimman alas.

Suomessa on tällä hetkellä noin 130 keskusvirastoa ja niissä työntekijöitä 130,000.

Ministeri Kanervan mukaan tehtävien hoitamiseen riittäisi jopa alle 30 keskusvirastoa ja puolet nykyisestä henkilökunnasta.

Karhu-Titanille ennätystappiot

Urheiluvälineitä valmistava Karhu-Titan teki viime vuonna ennätyselliset 112 miljoonan markan tappiot.

Yrityksen liikevaihto on reilut 400 miljoonaa markkaa.

Yhtiön Kanadassa sijaitsevan tytäryhtiön Karhu Canada Inc:n uskotaan kuitenkin saavuttavan tänä vuonna hyvän tuloksen.

Kuristajakäärme banaani-laatikossa

Seinäjokelaiseen tavarataloon toimitetusta banaani-laatikosta löytyi 1,8 metriä pitkä kuristajakäärme.

Löydettyä käärme oli vielä horroksessa, mutta virkosi nopeasti ja puri paikalle tullutta eläinlääkäriä käteen.

Python oli kotoisin Keski-Amerikasta ja se tapettiin ampumalla.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomailla 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$795 • SEATTLE \$895

LOS ANGELES \$975 • MONTREAL \$700*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

**MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM
ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA**

**SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY
FOR RESERVATIONS CONTACT:**

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

Maailman tapahtumia

Grönlannin otsoonikerrosta aletaan tutkia

Amerikkalaiset ja länsieurooppalaiset meteorologit ovat aikeissa tutkia Grönlannin yllä olevaa otsoonikerrosta selvittääkseen, onko otsoonikerros pohjoisella pallonpuoliskolla yhtä uhattuna kuin Antarktiksella ja Etelänavan yllä.

Amerikkalaiset ovat jo aloittaneet otsonitutkimukset Skandinavian ja Pohjois-Atlantin yllä. Grönlannin liittämistä ohjelmaan kertoi Tanskan meteorologisen instituutin johtaja **Lars Prahm** palattuaan aihetta käsitelleestä konferenssista Coloradosta.

Tutkimuksen yhteydessä Prahm pyrkii yhteistyöhön pohjoismaisten ja länsieurooppalaisten tutkijoiden kanssa nykyaikaisin mittauslaittein varustetun otsonilaboratorion perustamiseksi Grönlantiin. Tanskan instituutti ei hänen mukaansa ole vielä onnistunut saamaan varoja tähän hankkeeseen.

Meteorologit ovat olleet huolissaan otsoonikerroksen aukoista siitä lähtien, kun niitä

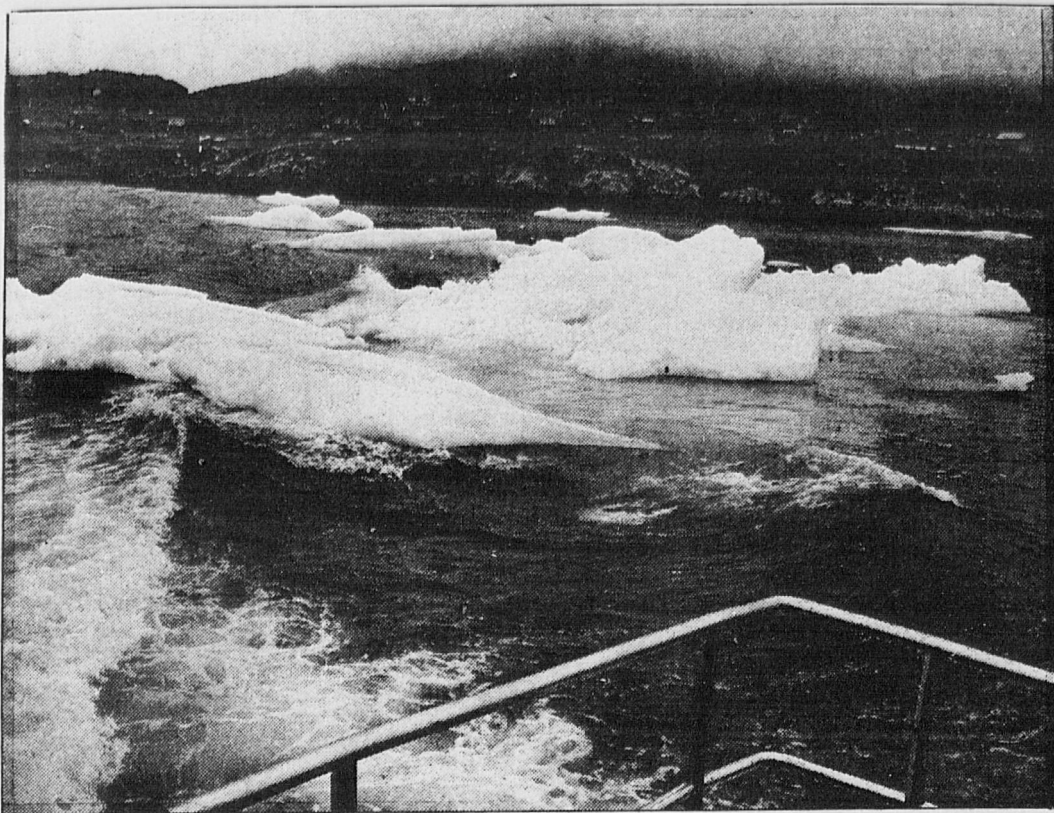
ensi kerran havaittiin Etelänavan yllä vuonna 1984. Otsoonikerros suojaa maapalloa auringon ultraviolettisäteilyltä ja siten liialta kuumenemiseltä.

Amerikkalaiset meteorologit toimivat yhteistyössä maansa avaruushallituksen Nasan kanssa. Havainnot aiotaan Grönlannista kerätä lentokoneella ja ilmapalloilla, jotka lähetetään 25 kilometrin korkeuteen.

Tanskan meteorologinen instituutti suunnittelee vastavia tutkimuksia yhdessä pohjoismaisten, englantilaisten, ranskalaisten, saksalaisten ja italialaisten tiedemiesten kanssa vuosiksi 1989-1990.

Viime helmi- ja maaliskuussa amerikkalaiset tutkijat tekivät joukon mittauksia Grönlannin ilmakehässä. Heidän tietojensa mukaan tekijät, jotka aiheuttivat aukon Etelänavan otsoonikerrokseen, saattaisivat toimia myös Grönlannissa.

Toistaiseksi ei ole havaittu hälyttäviä muutoksia pohjoisessa otsoonikerroksessa. Tämä voi johtua siitä, että poh-

Jos otsoonikerros pohjoisella pallonpuoliskolla pettää, lähtevät jäät Grönlannistakin liikkeelle.

joisessa ilmavirrat ovat toisenlaiset ja kylmin kausi on lyhyempi ja leudompi kuin Etelänavalla.

Otsoonikerrosta hajottavat ainakin freonkaasut, joita käy-

tetään ponnekaasuina spraypulloissa sekä jääkaapeissa. Otsoonikadon seuraukset voivat olla tuhoisia, sillä otsoni suojaa eläviä organismeja ja kasveja auringon vahingolli-

selta säteilyltä. Ylikansalliset kemian yritykset Dupont ja Dow Chemical ovat ilmoittaneet aikovansa lopettaa freonkaasutuotteiden valmistamisen.

Suomi mukana tutkimuksissa

-Olemme mukana otsonitutkimuksessa sekä Etelänapamantereella että täällä pohjoisemmassakin, mutta Grönlantiin emme ole lähdössä, kommentoi Suomen Ilmatieteen laitoksen ylijohtaja **Erkki Jättilä** amerikkalaisten tutkimushanketta.

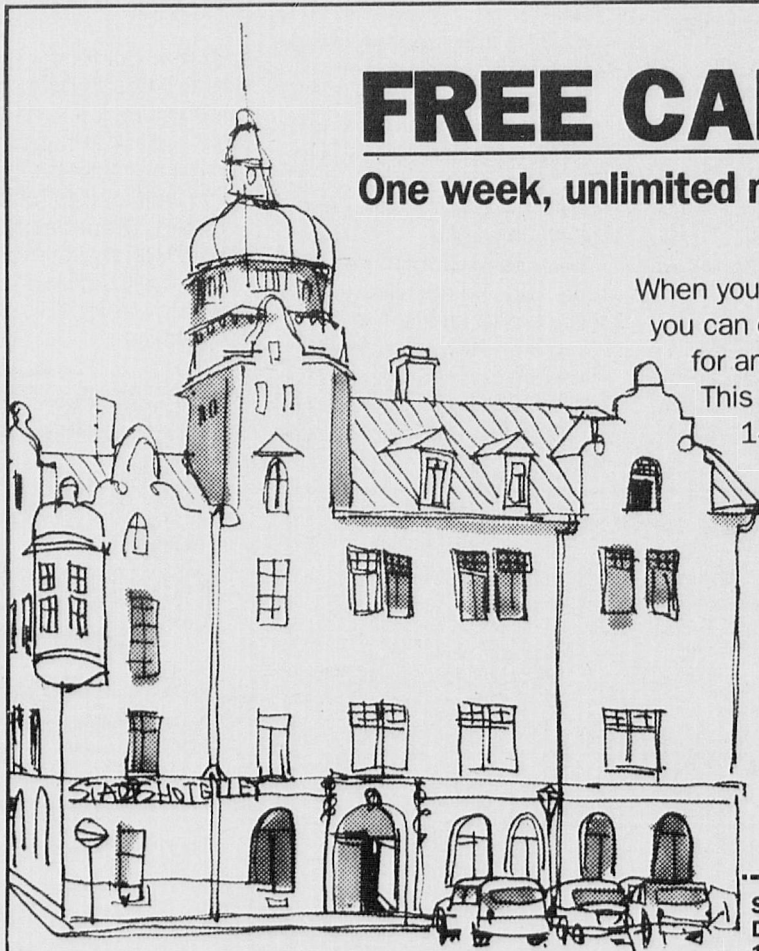
Ilmatieteen laitos on maaliskuun puolivälistä suorittanut otsonitilanteen seurantaan Sodankylässä korkealle ilmakehään ulottuvilla luotauksilla ja maanpinnalla. Lisäksi pohjoismaiden ilmatieteen laitosten välillä on aloitettu yhteistyö tietojenvaihdon kehittämiseksi, yhteisen havaintoverkoston rakentamiseksi ja pohjoismaisen tutkimusohjelman laatimiseksi.

Vaikuttaako pohjoisen otsonitilanne nyt sitten erityisen huolestuttavalta, ylijohtaja Erkki Jättilä?

-Viimeaikaiset satelliittihavainnot ovat olleet ristiriitaisia eräiden maahavaintojen kanssa ja siksi ei pitäisi vetää kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Olosuhteet Etelänapamantereella ja pohjoisessa ovat eräin osin erilaisia ja tähtäämme luotettavien havaintojen hankkimiseen.

FREE CAR RENTAL!

One week, unlimited mileage when you fly SAS

When you fly to Copenhagen, Oslo or Stockholm you can enjoy the use of a Hertz rental car free for an entire week, with unlimited mileage.*

This great offer applies through September 14, 1988 for two people who fly SAS on most transatlantic round trip fares.

Single person supplement \$80. Not valid in conjunction with a tour. Certain restrictions apply, so see your travel agent, call SAS or send in the coupon for complete information.

*Fuel, collision damage waiver and local taxes are not included. 21 day advance booking required.

SAS Viking Vacations
Dept. AR
138-02 Queens Boulevard
Jamaica, NY 11435

Please send information on your Free and Super Value Car Rentals.

Name _____

Address _____

City _____

State/Zip _____

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES